

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
V L A D A

ZAKON O INSPEKCIJAMA
U TUZLANSKOM KANTONU
(nacrt)

Nosilac izrade:
Kantonalna uprava za inspekcijske poslove

Tuzla, august 2007.godina

Na osnovu poglavlja III. član 11. i poglavlja IV. član 24. tačka c. Ustava Tuzlanskog kantona, Skupština Tuzlanskog kantona na sjednici održanoj _____2007.godine, donijela je

ZAKON O INSPEKCIJAMA U TUZLANSKOM KANTONU

POGLAVLJE I - OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se vršenje inspeksijskog nadzora u Tuzlanskom kantonu (u daljem tekstu: kanton) radi osiguranja sprovođenja zakona i drugih propisa i opštih akata (u daljnjem tekstu: propisa), organizacija organa za inspekcije i rukovođenje tim organima, djelokrug inspekcija, prava, obaveze i odgovornosti inspektora, međusobni odnosi inspekcija i druga pitanja od značaja za funkcionisanje inspeksijskog sistema u kantonu.

Predmet inspeksijskog nadzora

Član 2.

Inspeksijski nadzor vrši se:

- a) preduzimanjem inspeksijskih radnji na utvrđivanju stanja sprovođenja propisa (u daljnjem tekstu: inspeksijske radnje) kod pravnih i drugih lica i građana, koji su u obavljanju svoje djelatnosti i radu dužni postupati prema tim propisima (u daljnjem tekstu: subjekti nadzora),*
- b) određivanjem upravnih mjera radi sprečavanja i otklanjanja nezakonitosti u sprovođenju tih propisa (u daljnjem tekstu: upravne mjere) i*
- c) preduzimanjem drugih upravnih mjera i radnji određenih zakonom i drugim propisom.*

Uloga i značaj inspeksijskog nadzora

Član 3.

- (1) Inspeksijskim nadzorom obezbjeđuje se zakonitost i zaštita javnog i privatnog interesa, u skladu sa zakonom.*
- (2) Uloga inspeksijskog nadzora je da djeluje i preventivno radi na podsticanju društvene discipline u izvršavanju propisima određenih obaveza.*

Javni društveni interes za kanton

Član 4.

Inspeksijski nadzor organizovan prema ovom zakonu je posao državne uprave od javnog društvenog interesa za kanton.

Organizovanje inspeksijskog nadzora

Član 5.

- (1) Inspeksijski nadzor prema ovom zakonu vrše kantonalne inspekcije organizovane u Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove (u daljnjem tekstu: Uprava za inspekcije), osim za inspekcije za koje je zakonom na drugi način utvrđeno obavljanje inspeksijskih poslova.*

- (2) *Izuzetno od stava 1. ovog člana, poslovi inspekcijskog nadzora iz nadležnosti kantona mogu se prenijeti na općinu i grad, u kojima postoje uslovi i potreba za organizovanje inspekcijskog nadzora.*

Propisivanje inspekcijskog nadzora

Član 6.

Inspekcijski nadzor i određivanje upravnih mjera i radnji može se propisati samo zakonom.

Nadzor nad radom inspekcija

Član 7.

- (1) *Nadzor nad radom Uprave za inspekcije vrši Vlada Tuzlanskog kantona (u daljnjem tekstu: Vlada kantona), na način utvrđen zakonom i drugim propisima.*
- (2) *Stručni nadzor nad radom kantonalne inspekcije vrše nadležna kantonalna ministarstva, putem izvještavanja i planiranja, u skladu sa ovim zakonom. U okviru svoje nadležnosti kantonalna ministarstva ne mogu vršiti neposredan nadzor nad radom inspekcije.*
- (3) *Nadzor nad radom inspekcija koji vrše poslove prenesene na općinu i grad vrši Uprava za inspekcije.*
- (4) *Vlada kantona, na prijedlog direktora Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, donijet će propis o načinu kontrole inspekcijskih organa.*

Neposredno vršenje inspekcijskog nadzora

Član 8.

Inspekcijski nadzor neposredno vrše inspektori, kao državni službenici sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima (u daljnjem tekstu: inspektori).

Primjena zakona i drugih propisa

Član 9.

Na organizovanje inspekcija i radno-pravni status inspektora primjenjuju se zakoni i drugi propisi koji važe za organe uprave u Federaciji i kantonu, osim u pitanjima koja su ovim zakonom drugačije određena.

POGLAVLJE II - NAČELA VRŠENJA INSPEKCIJSKOG NADZORA

Načelo efikasnosti

Član 10.

- (1) *Inspekcijski nadzor mora se vršiti brzo i efikasno.*
- (2) *Kad inspektor utvrdi da subjekt nadzor ne postupa po utvrđenim propisima ili postupa nepravilno, dužan je upravnim mjerama i radnjama za koje je ovlašten spriječiti i otkloniti utvrđene nepravilnosti.*

Vršenje nadzora u granicama ovlašćenja i određivanje blaže upravne mjere
Član 11.

- (1) *Inspekcijski nadzor vrši se na osnovu i u granicama ovlašćenja propisanih zakonom i drugim propisima na koje se odnosi inspekcijski pregled.*
- (2) *Kod određivanja upravne mjere subjektu nadzora, ako je dopušteno propisom na koji se odnosi inspekcijski nadzor, inspektor će odrediti upravnu mjeru koja je blaža za subjekta nadzora, ako se tom mjerom postiže svrha radi koje se mjera određuje.*

Dužnost sprovođenja potrebnih inspekcijskih radnji
Član 12.

U inspekcijskom pregledu inspektor je dužan sprovesti sve potrebne inspekcijske radnje na utvrđivanju činjeničnog stanja.

Učestvovanje subjekta nadzora u inspekcijskom nadzoru
Član 13.

- (1) *U inspekcijskom nadzoru inspektor je dužan omogućiti subjektu nadzora učestvovanje u svim inspekcijskim radnjama i izjašnjavanje o činjenicama i okolnostima bitnim za utvrđivanje potpunog i pravilnog činjeničnog stanja i zaštitu njegovih prava i pravnih interesa.*
- (2) *Izuzetno, u slučajevima i pod uslovima koji su zakonom određeni, inspektor može vršiti inspekcijski nadzor, odnosno inspekcijsku radnju, bez učestvovanja subjekta nadzora.*

Preventivne mjere inspektora
Član 14.

Inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora može preduzimati i odgovarajuće preventivne mjere u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostataka i nepravilnosti u sprovođenju zakona i drugih propisa čije izvršenje nadzire, kao što su: upozorenje fizičkim i pravnim licima na obaveze iz propisa, ukazivanje na štetne posljedice, predlaganje mjera za otklanjanje njihovih uzroka i slično.

Samostalnost inspektora
Član 15.

- (1) *U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor je samostalan, u granicama zakonom propisanih ovlašćenja i propisa na koje se odnosi inspekcijski nadzor.*
- (2) *U svom radu inspektor se rukovodi načelima Etičkog kodeksa za državne službenike u Federaciji i Etičkog kodeksa za inspektore.*

Zabrana uticanja na inspektore
Član 16.

- (1) *Niko ne smije uticati na rad inspektora u vršenju inspekcijskog nadzora ili ga spriječiti da izvrši inspekcijski nadzor i odredi upravne i druge mjere koje u određenoj situaciji mora poduzeti.*
- (2) *O svakom nedopuštenom postupanju, ako je to postupanje krivično djelo u smislu stava (1) ovog člana, inspektor je dužan dostaviti krivičnu prijavu nadležnom tužiocu.*

POGLAVLJE III - ORGANIZACIJA INSPEKCIJSKIH POSLOVA

Kantonalna uprava za inspekcijske poslove

Član 17.

- (1) *Kantonalne inspekcije određene ovim zakonom u sastavu su Uprave za inspekcije.*
- (2) *Uprava za inspekcije je samostalan kantonalni organ uprave.*
- (3) *Sjedište Uprave za inspekcije je u Tuzli.*
- (4) *Uprava za inspekcije može imati svoje organizacione jedinice izvan sjedišta Uprave za inspekcije, što se utvrđuje pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.*

Djelokrug i unutrašnja organizacija Uprave za inspekcije

Član 18.

Uprava za inspekcije obavlja sljedeće poslove:

- a) *inspekcijske poslove iz nadležnosti kantonalnih inspekcija, koje su prema ovom zakonu organizovane u njenom sastavu, izuzev onih koji su posebnim zakonom stavljeni u nadležnost pojedinih ministarstava;*
- b) *donosi provedbene propise, opće i pojedinačne akte iz svoje nadležnosti (pravilnici, uputstva, odluke, rješenja i drugo);*
- c) *preduzima upravne i druge mjere u vršenju inspekcijskog nadzora;*
- d) *rješava o žalbama na prvostepena rješenja općinskih i gradskih inspektora, donesenih na osnovu kantonalnih propisa;*
- e) *koordinira rad kantonalnih, općinskih i gradskih inspekcija;*
- f) *prati rad i vrši stručni nadzor i kontrolu rada općinskih i gradskih inspektora, iz nadležnosti koje je kanton zakonom prenio na grad i općinu;*
- g) *pruža stručnu pomoć općinskim i gradskim inspekcijama;*
- h) *donosi programe i planove vršenja inspekcijskog nadzora za Upravu za inspekcije;*
- i) *vodi evidenciju o svim subjektima nadzora u kantonu;*
- j) *vodi evidenciju o vršenju inspekcijskog nadzora kantonalnih inspektora;*
- k) *vodi evidenciju o službenim iskaznicama inspektora;*
- l) *donosi program stručne obuke inspektora;*
- m) *podnosi izvještaj o svom radu Vladi kantona i Federalnoj upravi za inspekcijske poslove;*
- n) *učestvuje u stručnoj pripremi kantonalnih propisa o inspekcijskom nadzoru;*
- o) *obavlja i druge upravne i stručne poslove određene zakonom i drugim propisima.*

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji

Član 19.

- (1) *Unutrašnja organizacija Uprave za inspekcije utvrđuje se pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.*
- (2) *Pravilnik iz stava (1) ovog člana donosi direktor Uprave za inspekcije, uz saglasnost Vlade kantona.*

Rukovođenje Upravom za inspekcije

Član 20.

- (1) *Upravom za inspekcije rukovodi direktor.*
- (2) *Direktora Uprave za inspekcije imenuje Vlada kantona, u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o državnoj službi).*

(3) *Direktor Uprave za inspekcije za svoj rad odgovara Vladi kantona.*

Ovlašćenja direktora Uprave za inspekcije
Član 21.

(1) *Direktor Uprave za inspekcije:*

- a) *predstavlja upravu za inspekcije;*
- b) *organizuje i obezbjeđuje zakonito i efikasno vršenje inspeksijskog nadzora iz nadležnosti kantonalnih inspekcija koje su u sastavu Uprave za inspekcije;*
- c) *donosi propise i druge akte za koje je ovlašćen zakonom;*
- d) *obavlja druge poslove iz nadležnosti Uprave za inspekcije, koji su određeni zakonom.*

(2) *Direktor Uprave za inspekcije može predložiti općinskom načelniku, odnosno gradonačelniku smjenjivanje rukovodioca općinske, odnosno gradske uprave za inspeksijske poslove ili glavnog inspektora:*

- a) *ako neefikasno vrši inspeksijski nadzor u sprovođenju kantonalnih propisa;*
- b) *ako ne izvršava svoje obaveze prema Upravi za inspekcije, koje proističu iz ovog zakona.*

Rukovodeći službenici
Član 22.

(1) *Rukovodeći državni službenici u Upravi za inspekcije su:*

- a) *Sekretar Uprave za inspekcije,*
- b) *Glavni kantonalni inspektori,*
- c) *Pomoćnici direktora Uprave.*

(2) *Broj i naziv glavnih kantonalnih inspektora i pomoćnika direktora Uprave za inspekcije utvrđuju se Pravilnikom o organizaciji Kantonalne uprave za inspeksijske poslove.*

(3) *Rukovodeći državni službenici postavljaju se u skladu sa Zakonom o državnoj službi.*

(4) *Za svoj rad rukovodeći državni službenici odgovaraju direktoru Uprave za inspekcije.*

Povjeravanje stručnih poslova inspekcije specijalizovanim institucijama
Član 23.

(1) *Obavljanje određenih stručnih poslova za potrebe inspeksijskog nadzora (ispitivanje kvalitete, ekspertize i sl.), koji zahtijevaju posebnu tehničku opremu i specijalizovane stručnjake ili primjenu naučnih metoda i postupaka, može se povjeriti ovlašćenim institucijama (ustanovama, institutima, laboratorijama i dr.) koji obavljaju takve poslove.*

(2) *O povjeravanju poslova iz stava (1) ovog člana odlučuje direktor Uprave za inspekcije, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji .*

Planiranje i izvještavanje o inspeksijskom nadzoru
Član 24.

(1) *Uprava za inspekcije, odnosno inspekcije organizovane izvan Uprave za inspekcije, gradske i općinske inspekcije, donose godišnje programe rada i mjesečne planove vršenja inspeksijskog nadzora.*

(2) *Program i plan vršenja inspeksijskog nadzora sadrže: vrste inspeksijskog nadzora po upravnim oblastima, podatke o subjektima nadzora kod kojih će se nadzor izvršiti, raspored vršenja inspeksijskog nadzora i sl.*

(3) *Planovi o vršenju inspeksijskog nadzora su službena tajna.*

- (4) O izvršenim inspekcijskim nadzorima, općinske i gradske inspekcije podnose izvještaje općinskom i gradskom vijeću i Upravi za inspekcije, dva puta godišnje.
- (5) Inspekcije koje su organizovane izvan teritorije Uprave za inspekcije podnose izvještaj Upravi za inspekcije, a Uprava za inspekcije o izvršenim inspekcijskim nadzorima podnosi izvještaj Vladi kantona, dva puta godišnje.
- (6) Kod izrade programa i planova posebno se mora voditi računa da inspekcije, gdje je to moguće, inspekcijski nadzor vrše posredstvom mješovitih inspekcijskih timova.
- (7) Glavni kantonalni inspektor podnosi mjesečni izvještaj i resornom kantonalnom ministarstvu.

Normativi za obavljanje inspekcijskog pregleda

Član 25.

- (1) Direktor Uprave za inspekcije utvrđuje normative vršenja inspekcijskog nadzora iz nadležnosti kantonalne inspekcije u sastavu Uprave za inspekcije.
- (2) Normative iz prethodnog stava u ministarstvima, u kojima su organizovane inspekcije, utvrđuje ministar, u općini i gradu organ određen propisom kojim se organizuju inspekcije, usklađeni sa utvrđenim normativima Uprave za inspekcije.

Broj dana redovnog inspekcijskog pregleda

Član 26.

- (1) Obavljanje redovnog (planskog) inspekcijskog nadzora kod istog subjekta nadzora od strane tržišno-turističke i inspekcije rada može trajati najviše 12 dana godišnje.
- (2) Druge inspekcije nisu ograničene brojem dana vršenja inspekcijskog nadzora.
- (3) Ako inspekcijski nadzor traje manje od četiri sata računa se kao pola dana, a ako traje više od četiri sata računa se kao jedan dan.
- (4) Direktor Uprave za inspekcije ustrojiće posebnu evidenciju o inspekcijskom nadzoru iz stava (1) ovog člana.
- (5) Izuzetno, ako postoje opravdane indicije o značajnom kršenju zakona ili ako se radi o takvom obimu, koji zahtijeva da inspekcijski nadzor traje duže, direktor Uprave za inspekcije može rješenjem odrediti da inspekcijski nadzor kod subjekta nadzora može trajati duže od 12 dana.
- (6) Odgovorno lice subjekta nadzora može odbiti saradnju sa inspektorima ako nemaju rješenje o dozvoli prekoračenja broja dana inspekcijskog nadzora.

Evidencije o inspekcijskom nadzoru

Član 27.

- (1) O inspekcijskom nadzoru vode se evidencije.
- (2) Evidenciju o inspekcijskom nadzoru vodi svaki inspektor.
- (3) Uprava za inspekcije vodi evidencije o inspekcijskom nadzoru za kantonalne inspekcije u svom sastavu.
- (4) Direktor Uprave za inspekcije donosi pravilnik o sadržaju obrasca-knjige i načinu vođenja evidencija o inspekcijskom nadzoru.

POGLAVLJE IV – SASTAV UPRAVE ZA INSPEKCIJE

Sastav Uprave za inspekcije Član 28.

U Upravi za inspekcije organizovane su sljedeće inspekcije:

- a) Poljoprivredna inspekcija,*
- b) Vodoprivredna inspekcija,*
- c) Šumarska inspekcija,*
- d) Veterinarska inspekcija,*
- e) Urbanističko-građevinska inspekcija,*
- f) Inspekcija za zaštitu okoline,*
- g) Termoenergetska inspekcija,*
- h) Elektroenergetska inspekcija,*
- i) Tržišno-turistička inspekcija,*
- j) Saobraćajna inspekcija,*
- k) Inspekcija za radne odnose,*
- l) Inspekcija zaštite na radu,*
- m) Inspekcija socijalne zaštite civilnih žrtava rata i porodice sa djecom,*
- n) Sanitarna inspekcija,*
- o) Zdravstvena inspekcija,*
- p) Farmaceutska inspekcija.*

Opis poslova pojedinih inspekcija Član 29.

a) Poljoprivredna inspekcija vrši inspeksijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, koji se odnose na:

- gospodarenje, zaštitu i uređenje poljoprivrednog zemljišta,*
- prostorno uređenje u odnosu na poljoprivredno zemljište,*
- korištenje vještačkog đubriva i zaštitnih sredstava,*
- sjemenarstvo i sadni materijal, ispunjavanje tehničko-proizvodnih uvjeta za registraciju uvoznika i distributera sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog bilja,*
- fitosanitarni nadzor roba u prekograničnom prometu,*
- zaštitu bilja od bolesti i štetočina, registraciju i promet zaštitnih sredstava za primjenu u poljoprivredi, poljoprivrednih apoteka i prodavnica,*
- proizvodnju i obradu duhana*
- proizvodnju i promet vina i rakije,*
- voćnjake i vinograde,*
- uzgoj, selekciju i uvoz domaćih životinja, registraciju uzgajivača i proizvođača, kao i uvoznika domaćih životinja,*
- ribnjake i ribolovna područja,*
- ispunjavanje tehničko-proizvodnih uvjeta za registraciju objekata za proizvodnju i uzgoj domaćih životinja,*
- proizvodnju, promet i upotrebu stočne hrane i ispunjavanje tehničko-proizvodnih uvjeta za registraciju objekata za proizvodnju i skladištenje stočne hrane,*
- poticajne mjere u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji,*
- vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.*

b) Vodoprivredna inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, koji se odnose na:

- vode, kvalitet voda, korištenje voda,
- uređenje vodotoka i vodoprivrednih objekata,
- eksploataciju mineralnih sirovina iz korita vodotoka (šljunak, pijesak, kamen),
- izgradnju objekata u vodotoku ili u blizini vodotoka,
- upravljanjem vodoprivredom i vođenjem vodoprivrednog katastra,
- provođenje međudržavnih i međunarodnih obaveza za vode,
- vršenje javnih ovlasti od javnih preduzeća za vodna područja i drugih pravnih lica u primjeni zakona i drugih propisa o vodama,
- zaštitu od voda,
- vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

c) Šumarska inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, koji se odnose na:

- zaštitu i čuvanje šuma,
- gospodarenjem šumama i šumskim zemljištem,
- zaštitu šuma od bolesti i štetočina,
- upravljanje šumama i šumskim zemljištem,
- šumske radove, objekte, pilane i dr.,
- katastar šuma i šumskog zemljišta,
- sjemenarstvo i sadne materijale u šumarstvu,
- promet drveta i šumskih proizvoda,
- vršenje javnih ovlasti u primjeni zakona i drugih propisa o šumama,
- lovstvo (zaštita i uzgoj divljači, uređenje lovišta, lovljenje i dr.),
- unapređenje lovstva,
- rad lovačkih organizacija,
- vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

d) Veterinarska inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, koji se odnose na:

- zdravstvenu zaštitu životinja, kretanje i transport,
- suzbijanje i otklanjanje zaraznih bolesti životinja,
- zdravstvenu ispravnost sirovina i proizvoda životinjskog porijekla u proizvodnji, preradi i prometu,
- ispunjavanje veterinarsko-zdravstvenih uvjeta za objekte za proizvodnju proizvoda životinjskog porijekla, njihovo držanje i uskladištenje, promet i dr. kao i druge objekte (za proizvodnju hrane, oplodnju idr.),
- obavljanje veterinarske djelatnosti, upotrebu veterinarskih lijekova i sjemena za vještačku oplodnju,
- proizvodnju, promet i upotrebu hrane za životinje,
- organiziranje i obavljanje veterinarske djelatnosti u veterinarskim organizacijama i samostalnoj veterinarskoj praksi,
- vršenje javnih ovlasti u primjeni zakona i drugih propisa o veterinarstvu,
- vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

e) Urbanističko-građevinska inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa:

- primjenom zakona i drugih propisa donesenih na osnovu zakona, kojima se uređuje oblast urbanizma i građenja, u skladu sa ovlaštenjima i nadležnostima propisanim zakonom, te na način i u postupku propisanim zakonom,
- nad izradom dokumenata prostornog uređenja iz nadležnosti kantona i općina,
- nad provođenjem prostornog plana općina i kantona i programa mjera, plana posebnog područja, urbanističkog plana uređenja za područja od značaja za općine i kanton,
- nadzor nad građenjem za koju urbanističku saglasnost izdaje općinska služba ili resorno ministarstvo u svrhu zaštite urbanističkih i građevinskih uvjeta i uvjeta zaštite okoline,
- provođenjem kantonalnog Zakona o prostornom uređenju na područjima od značaja za općine i kanton,
- postupa po pismenim ili usmenim predstavkama odnosno zahtjevima za izvršenje inspekcijskog nadzora u vezi povreda propisa nad kojima vrši inspekcijski nadzor, u granicama svoje nadležnosti,
- blagovremeno i u zakonom propisanim rokovima podnosiocima predstavki odnosno zahtjeva za izvršenje inspekcijskog nadzora dostavlja pismene obavijesti,
- vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

f) Inspekcija za zaštitu okolice vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, koji se odnose na:

- vršenje neposrednog inspekcijskog nadzora nad provođenjem zakona i drugih propisa iz oblasti zaštite okolice,
- vršenje neposrednog inspekcijskog nadzora nad provođenjem federalnih zakona i drugih federalnih propisa, u djelu koji je prenesen u nadležnost Kantona, iz oblasti zaštite okolice,
- preduzimanje upravnih i drugih mjera, po izvršenom inspekcijskom nadzoru, u skladu sa zakonom,
- davanje informacija i podataka, neophodnih za izradu prednacrt, nacrt i prijedloga zakona, drugih propisa i općih akata iz oblasti zaštite okolice,
- izrada odgovarajućih materijala kojima se vrši informiranje nadležnih organa o stanju i problemima u oblasti zaštite okoline i predlaganje mjera za rješavanje utvrđenih problema,
- vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

g) Termoenergetska inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, koji se odnose na:

- planiranje, projektiranje, gradnju, rekonstrukciju, korištenje i remont termoenergetskih postrojenja, uređaja i posuda pod pritiskom, ocjenu njihove tehničke ispravnosti i sigurnosti,
- termoenergetske tehničke standarde i normative,
- tehničko upravljanje termoenergetskim sistemom,
- postupa po zahtjevima građana i pravnih lica za pregled termoenergetskih objekata, postrojenja i instalacija u domenu njenog nadzora,
- vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

h) Elektroenergetska inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, i to:

- vrši inspekcijski nadzor nad provođenjem zakona, propisa, tehničkih normativa i općih akata prilikom planiranja, projektovanja, proizvodnje, izgradnje, rekonstrukcije, remonta elektroenergetskih objekata i postrojenja, ugrađivanja električnih uređaja, instalacija i njihove upotrebe,
- vrši kontrolu kvaliteta električne energije, upotrebu i održavanje elektroenergetskih postrojenja u cilju ocjene njihove tehničke ispravnosti, pogonske spremnosti, sigurnosti

- pogona, pogonskog i drugog osoblja, racionalne upotrebe električne energije i provođenje mjera ograničenja potrošnje električne energije, u domenu njenog nadzora,*
- *vrši uviđaje oštećenja, havarija ili eksplozija elektroenergetskog objekta ili postrojenja, ako su istim ugroženi ljudski život ili okolina, ili ako prijeti ili je nastala veća materijalna šteta, u domenu njihovog nadzora,*
 - *postupa po zahtjevima građana i pravnih lica za pregled elektroenergetskih objekata, postrojenja i instalacija u domenu njenog nadzora,*
 - *vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.*

i) Tržišno-turistička inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, koji se odnose na:

- *obavljanje trgovine i obrta,*
- *standarde i kvalitet proizvoda u proizvodnji i prometu,*
- *mjerne jedinice, robne i uslužne žigove i oznake kvaliteta i porijekla proizvoda,*
- *cijene proizvoda i usluga naknade, takse (osim sudskih i upravnih), pretplate i ostale naknade koje se zaračunavaju po posebnim propisima,*
- *robne rezerve,*
- *zaštitu izuma i tehničkih unapređenja,*
- *zaštitu prava potrošača,*
- *obavljanje ugostiteljske i turističke djelatnosti,*
- *kategorizaciju ugostiteljskih i turističkih objekata,*
- *zaštitu dobara od posebnog značaja za turizam (prirodne rijetkosti, kulturno-historijski spomenici, etnografske znamenitosti i dr.),*
- *zaštitu prava korisnika ugostiteljskih i turističkih usluga,*
- *reklamiranje ugostiteljsko-turističke ponude,*
- *osiguranje komunalnog reda za ugostiteljske i turističke objekte,*
- *kontrolu rada turističkih zajednica,*
- *obračun naplata i uplata boravišne takse i turističke članarine,*
- *vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisom stavljeni u nadležnost.*

j) Saobraćajna inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, koji se odnose na:

- *javne ceste, njihovu gradnju, rekonstrukciju, korištenje i održavanje,*
- *upravljanje i zaštitu javnih cesta i njezine infrastrukture,*
- *zaštitni cestovni pojas i njegovo korištenje,*
- *odvijanje javnog prijevoza lica i stvari u unutrašnjem cestovnom saobraćaju (linijski cestovni prijevoz autobusom, taxi prijevoz, rentakar, prijevoz za lične potrebe i dr.),*
- *licence za pojedine vrste prijevoza u unutrašnjem cestovnom saobraćaju,*
- *rad autobusnih i teretnih stanica i cjenovnik usluga koji je pod nadzorom,*
- *provođenje propisa u međunarodnom i međuentitetskom cestovnom saobraćaju, osim u nadzoru koji vrše organi državne granične službe,*
- *vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.*

k) Inspekcija za radne odnose vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, i to:

- *vrši poslove inspekcijskog nadzora nad primjenom zakona i drugih propisa donesenih na osnovu zakona, kojima se uređuje oblast radnih odnosa i u skladu sa ovlaštenjima i nadležnostima propisanim zakonom, te na način i u postupku propisanim zakonom,*

- postupa po pismenim ili usmenim predstavkama odnosno zahtjevima za izvršenje inspekcijskog nadzora u vezi povreda prava iz radnog odnosa i propisa nad kojima vrši inspekcijski nadzor u granicama svoje nadležnosti,
- blagovremeno i u zakonom propisanim rokovima podnosiocima predstavki odnosno zahtjeva za izvršenje inspekcijskog nadzora dostavlja pismene obavijesti,
- kontroliše zapošljavanje i prekid radno-pravnog odnosa,
- kontroliše radno-pravni položaj i zaštitu prava zaposlenika u radnom odnosu kod poslodavca (obračun i isplata plaća, radno vrijeme, odmori, dopusti idr.),
- kontroliše obavezu poslodavca da zaposlenike prijavi na penziona i zdravstveno osiguranje,
- kontroliše zapošljavanje stranaca,
- kontroliše zaštitu zaposlenika u ostvarivanju prava iz radnog odnosa,
- učestvuju u izradi analiza, informacija, izvještaja i drugih stručnih materijala kojima se predlažu mjere za poboljšanje stanja u oblasti rada i zapošljavanja,
- vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

l) Inspekcija zaštite na radu vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, i to:

- vrši poslove inspekcijskog nadzora nad primjenom zakona i drugih propisa donesenih na osnovu zakona, kojima se uređuje oblast zaštite na radu i u skladu sa ovlaštenjima i nadležnostima propisanim zakonom, te na način i u postupku propisanim zakonom,
- postupa po pismenim ili usmenim predstavkama odnosno zahtjevima za izvršenje inspekcijskog nadzora u vezi povreda propisa nad kojima vrši inspekcijski nadzor u granicama svoje nadležnosti,
- blagovremeno i u zakonom propisanim rokovima podnosiocima predstavki odnosno zahtjeva za izvršenje inspekcijskog nadzora dostavlja pismene obavijesti,
- kontroliše zaštitu na radu,
- kontroliše zabranu upotrebe duhanskih proizvoda,
- kontroliše primjenu propisanih mjera zaštite na radu u projektnoj dokumentaciji tehničko-tehnoloških procesa, kao i kontrolu kod izgradnje, izvođenja i eksploatacije objekata,
- kontroliše primijenjenost propisa pri projektiranju i proizvodnji sredstava rada i sredstava rada iz uvoza,
- kontroliše redovno održavanje i ispitivanje sredstava rada, fizičkih, hemijskih ili bioloških štetnosti,
- kontroliše osiguranje uslova rada zaposlenika, izloženost opasnostima i štetnostima i poduzetim mjerama za njihovo otklanjanje,
- kontroliše osiguranje i provođenje psiho-fizičke zaštite zaposlenika, a u ovisnosti od tehničko-tehnoloških procesa rada,
- kontroliše obučenosť zaposlenika iz oblasti zaštite na radu vezano za radno mjesto i tehničko-tehnološki proces rada,
- kontroliše korištenje odgovarajućih sredstava lične zaštite,
- vrši uviđaje na licu mjesta gdje su se dogodile teže povrede na radu ili smrtni slučajevi,
- vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

m) Inspekcija socijalne zaštite civilnih žrtava rata i porodice sa djecom vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, i to:

- vrši inspekcijski nadzor iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, na osnovu i u granicama ovlaštenja utvrđenim zakonom i podzakonskim aktima i odlučuje o preduzimanju upravnih i drugih mjera,
- vrši nadzor nad pravilnošću primjene propisa u upravnom postupku- stručni nadzor,

- vrši inspekcijski nadzor nad radom udruženja i fondacija registrovanih u Tuzlanskom kantonu na osnovu i u granicama zakonskih ovlaštenja,
- učestvuje u izradi analiza, informacija, izvještaja i drugih stručnih materijala o postojećem stanju u oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom i predlažu mjere za poboljšanje stanja u tim oblastima,
- vrši nadzor po pitanjima ispunjavanja uslova utvrđenih zakonom za osnivanje, odnosno rad ustanove socijalne zaštite,
- kontroliše zaštitu prava maloljetnika, djece i lica pod starateljstvom u korištenju socijalne pomoći,
- kontroliše zaštitu prava porodice sa djecom,
- kontroliše poduzimanje mjera na zaštiti interesa korisnika socijalne zaštite do imenovanja novog staraoca,
- kontroliše zaštitu imovine djece bez roditeljskog staranja i lica pod starateljstvom,
- kontroliše zaštitu korisnika kojima su uskraćena ili ograničena prava,
- kontroliše sprečavanje smještaja lica u drugu porodicu koja nije podobna da primi dijete na smještaj,
- kontroliše osiguranje kontrole ustanova koje ne prime lice koje je uputio nadležni organ starateljstva,
- kontroliše postupanje po odluci o izdržavanju kod svake isplate stalnih novčanih primanja,
- vrši kontrolu otpusta korisnika iz ustanove ukoliko je to suprotno zakonu,
- kontroliše vođenje evidencije i dokumentacije o licima pod starateljstvom,
- kontroliše vođenje evidencije i dokumentacije o usvojenoj djeci,
- kontroliše vođenje evidencije o izdržavanju djece i roditelja,
- vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

n) Sanitarna inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, i to:

- neposredno sprovodi sanitarni inspekcijski nadzor u složenim situacijama,
- prati stanje higijene i preduzima potrebne mjere u cilju poboljšanja higijensko-sanitarnih prilika na području kantona,
- učestvuje sa inspektorima zaštite okoline na preduzimanju mjera zaštite zdravlja stanovništva kroz zaštitu okoline,
- preduzima neophodne mjere na obezbjeđenju higijenske ispravnosti životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe u prometu na području kantona,
- prati primjenu propisa i inicira potrebne izmjene i dopune,
- kontroliše zaštitu zdravlja ljudi, sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti,
- kontroliše proizvodnju i promet životnih namirnica i predmeta opće upotrebe koji su pod sanitarnim nadzorom,
- kontroliše proizvodnju i promet otrova i sličnih supstanci,
- kontroliše snabdijevanje vodom i odstranjivanje otpadnih voda i materijala,
- kontroliše sanitarno-tehničke i higijenske uvjete u javnim objektima (javni lokali, škole, ustanove soc. zaštite i dječije zaštite i dr.) i drugim mjestima od značaja za osiguranje sanitarne, higijenske i protivepidemijske zaštite,
- kontroliše zdravstveno stanje zaposlenih u djelatnostima i na poslovima koji su pod sanitarnom inspekcijskom kontrolom,
- kontroliše preventivni sanitarni nadzor nad izgradnjom objekata,
- kontroliše zabranu upotrebe duhanskih proizvoda u skladu sa posebnim propisom,
- vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

o) Zdravstvena inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, i to:

- nadzire organiziranje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi u zdravstvu,
- nadzire rad zdravstvenih radnika u obavljanju zdravstvene djelatnosti,
- nadzire način prijema, liječenja i otpuštanja pacijenata,
- nadzire primjenu metoda i sredstava za prevenciju, dijagnostiku, terapiju i rehabilitaciju,
- nadzire provođenje javnih programa i mjera zdravstvene zaštite,
- nadzire zakonitost akata koji donose zdravstvene ustanove,
- nadzire opskrbu lijekovima i drugim medicinskim sredstvima,
- nadzire propisivanje i izdavanje lijekova,
- nadzire zaštitu prava građana u korištenju zdravstvene zaštite i medicinske pomoći,
- vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

p) Farmaceutska inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa, i to:

- nadzire promet lijekova i pomoćnih ljekovitih sredstava,
- nadzire sadržaj i kvalitet pruženih farmaceutskih usluga,
- nadzire način izdavanja lijekova,
- nadzire primjenu sredstava i metoda u laboratorijskoj dijagnostici i njenom usaglašenosti sa standardima,
- nadzire način vođenja i korištenja odgovarajuće medicinske dokumentacije i evidencije u farmaceutskoj djelatnosti,
- nadzire organizovanje i obavljanje pripravničkog staža i specijalističkog staža farmaceutskih radnika,
- nadzire postupanje farmaceutskih radnika i ostalog osoblja prema pacijentu,
- nadzire zakonitost rada farmaceutskih ustanova i zakonitost akata koje donose ustanove koje se bave farmaceutskom djelatnošću,
- nadzire cijene lijekova,
- nadzire zbrinjavanje i uništavanje farmaceutskog otpada,
- vrši i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

Organizovanje inspekcija izvan Uprave za inspekcije

Član 30.

- (1) Osim inspekcija organizovanih u Upravi za inspekcije mogu se u sastavu kantonalnih organa uprave organizovati i druge inspekcije, čija je djelatnost funkcionalno povezana sa poslovima koje ti kantonalni organi obavljaju.
- (2) Kada je u smislu stava (1) ovog člana organizovana inspekcija, odnosno određeno vršenje inspekcijskog nadzora, na tu inspekciju i vršenje inspekcijskog nadzora primjenjuju se na odgovarajući način odredbe ovog zakona, osim na pitanja koja su uređena posebnim zakonom.

Nadležnost kantonalne inspekcije

Član 31.

- (1) Kantonalna inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad izvršavanjem federalnih propisa, u okviru nadležnosti određene federalnim propisima, i inspekcijski nadzor nad izvršavanjem kantonalnih propisa, u granicama nadležnosti određene kantonalnim propisima.
- (2) Kantonalna inspekcija vrši inspekcijski nadzor iz svoje nadležnosti na području kantona.

Nadležnost općinske i gradske inspekcije
Član 32.

Općinska i gradska inspekcija obavljaju poslove inspekcijskog nadzora u okviru nadležnosti utvrđenih zakonom.

Zabrana vršenja inspekcijskog nadzora iz nadležnosti druge inspekcije
Član 33.

Inspekcija iz jedne upravne oblasti ne može izvršiti inspekcijski nadzor iz nadležnosti inspekcije iz druge upravne oblasti, osim u slučajevima i prema uslovima koji su određeni ovim zakonom.

Dopuštenost vršenja inspekcijskog nadzora iz nadležnosti druge inspekcije
Član 34.

Kad je potrebno hitno odrediti upravne mjere radi zaštite javnog interesa, inspekcija iz jedne upravne oblasti može izvršiti inspekcijski nadzor i odrediti upravne mjere iz nadležnosti druge inspekcije, o čemu rješenje donosi direktor Uprave za inspekcije, odnosno rukovodilac organa za inspekcije.

Inspekcijski nadzor za koji je nadležno više inspekcija
Član 35.

Ako bi za vršenje inspekcijskog nadzora bilo istovremeno nadležno više inspekcija, nadležna je ona inspekcija koja je prva počela sa inspekcijskim nadzorom, ali se te inspekcije mogu sporazumjeti koja će okončati inspekcijski postupak.

Sukob nadležnosti inspekcija
Član 36.

- (1) Kad nastane sukob nadležnosti između inspekcija određenih ovim zakonom, prijedlog za rješavanje tog sukoba podnosi, kako inspekcija koja je posljednja postupala, tako i ona koja smatra da je nadležna za postupanje, najkasnije u roku od tri dana od dana saznanja o sukobu nadležnosti.*
- (2) Sukob nadležnosti između kantonalnih inspekcija u sastavu Uprave za inspekcije rješava direktor Uprave.*
- (3) Sukob nadležnosti između općinskih, gradskih i kantonalnih inspekcija rješavaju sporazumno direktor Uprave za inspekcije i rukovodilac općinske, odnosno gradske uprave, u roku od tri dana od dana nastanka sukoba.*
- (4) Ako se nastali sukob nadležnosti iz stava 3. ovog člana ne riješi sporazumno, sukob će riješiti kantonalni ministar resornog ministarstva, u roku od tri dana po prijemu prijedloga.*

POGLAVLJE V – INSPEKTORI I NJIHOV STATUS

Imenovanje inspektora i glavnih inspektora
Član 37.

Inspektori i glavni inspektori imenuju se u skladu sa Zakonom o državnoj službi.

Uslovi koje mora ispunjavati inspektor
Član 38.

- (1) *Inspektor i glavni inspektor može biti lice koje ima: završenu odgovarajuću školsku spremu, položen stručni upravni ispit predviđen za državne službenike, odnosno položen ispit općeg znanja predviđen za državne službenike organa uprave u Federaciji, ili javni ispit predviđen za državne službenike institucija Bosne i Hercegovine i položen stručni inspektorski ispit i najmanje tri godine, odnosno pet godina radnog iskustva nakon završene visoke školske spreme.*
- (2) *Inspektori su državni službenici sa posebnim ovlastima.*

Inspektorska iskaznica
Član 39.

- (1) *Inspektor ima iskaznicu kojom dokazuje svoje službeno svojstvo, identitet i ovlaštenja predviđena zakonom, čiji se oblik i sadržaj utvrđuje posebnim propisom.*
- (2) *Kantonalnom inspektorima iskaznicu izdaje direktor Uprave za inspekcije.*
- (3) *Inspektorima u resornim ministarstvima iskaznicu izdaje ministar, a općinskim i gradskim inspektorima iskaznicu izdaje općinski načelnik, odnosno gradonačelnik.*

Stručno obrazovanje inspektora
Član 40.

- (1) *Inspektor je dužan da se stručno obrazuje i usavršava za vršenje inspeksijskog nadzora, u skladu sa programom koji donosi direktor Uprave za inspekcije, odnosno rukovodilac organa u kojem su organizovane inspekcije.*
- (2) *Uprava za inspekcije i kantonalni inspektori mogu pružiti stručnu pomoć u stručnom obrazovanju i usavršavanju općinskih i gradskih inspektora.*

Ograničenje inspektora u obavljanju drugih poslova
Član 41.

- (1) *Inspektor ne smije obavljati privredne, trgovačke ili druge djelatnosti i poslove za sebe ili drugog poslodavca iz oblasti i na području na kojem vrši inspeksijski nadzor, niti učestvovati u radu stručnih komisija i tijela organa uprave koji daju dozvole, mišljenja ili druge akte za izdavanje dozvola za obavljanje djelatnosti, koja podliježu tom inspeksijskom nadzoru.*
- (2) *Zabrana iz stava (1) ovog člana ne odnosi se na naučni i pedagoški rad inspektora.*

Posebne odgovornosti inspektora
Član 42.

Inspektor je odgovoran za zakonito i efikasno vršenje inspeksijskog nadzora za koji je nadležan i ispunjavanje drugih obaveza utvrđenih zakonom i drugim propisima.

Ocjenjivanje rada inspektora
Član 43.

Ocjenu rada, u skladu sa zakonom, za inspektora utvrđuje glavni inspektor, a za glavnog inspektora – ocjenu rada daje rukovoditelj organa uprave.

Poseban dodatak na plaću inspektora
Član 44.

- (1) Osnovna plaća inspektora i glavnog inspektora uvećava se za procenat od 20%, kao dodatak za obavljanje poslova sa posebnim ovlašćenjima i uslovima rada.
- (2) Inspektori i glavni inspektori, koji postignu natprosječne rezultate rada, što se utvrđuje ocjenom njihovog rada, imaju pravo na povećanje plaće do 30%, za period u kojem su postigli takve rezultate.

Čuvanje poslovne i druge tajne u radu inspektora
Član 45.

- (1) Inspektor je dužan čuvati poslovnu i svaku drugu tajnu sa kojom se upozna u vršenju inspeksijskog nadzora.
- (2) Inspektor je dužan čuvati tajnost prijave i druge informacije koje se tiču inspeksijskog nadzora.
- (3) Dužnost čuvanja tajne, u smislu stava (1) i (2) ovog člana, traje i nakon prestanka obavljanja dužnosti inspektora.

Razrješenje inspektora
Član 46.

Inspektor će biti razriješen dužnosti inspektora:

1. istekom vremena imenovanja ili ako sam zatraži ranije razrješenje;
2. u slučajevima koji su određeni zakonom za prestanak radnog odnosa državnog službenika;
3. ako je imenovan za inspektora bez položenog stručnog inspeksijskog ispita i taj ispit ne položi u roku od godinu dana od dana imenovanja;
4. ako se stručno ne obrazuje, što ima za posljedicu češće činjenje nepravilnosti u radu i poništavanje, ukidanje ili mijenjanje njegovih rješenja;
5. ako u vršenju inspeksijskog nadzora ne postiže rezultate planirane programom i planom rada;
6. ako obavlja djelatnost ili poslove koje, prema ovom zakonu, ne smije obavljati, te ako obavlja poslove koji su inkompatibilni sa poslovima koje obavlja inspektor.

Suspendizija inspektora
Član 47.

Inspektor će biti suspendovan sa dužnosti inspektora ako:

1. ne izvrši inspeksijski nadzor ili ne poduzme upravne mjere, kad je očito da je to morao obaviti, a naročito ako su zbog toga nastupile veće štetne posljedice;
2. pri vršenju inspeksijskog nadzora prekorači ili zloupotrijebi svoje ovlasti;
3. u propisanom roku ne izvrši izvršno rješenje o određenoj upravnoj mjeri;
4. nezakonitim ili neposrednim radom u vršenju inspeksijskog nadzora nanese veću materijalnu štetu subjektu nadzora ili drugom licu;
5. ne obavijesti drugog inspektora o nezakonitim radnjama subjekta nadzora za koje je saznao u toku vršenja inspeksijskog nadzora;
6. obavljanjem dužnosti inspektora učini krivično djelo ili krivično djelo koje je smetnja za rad u državnoj službi;
7. u zakonom određenom roku ne vrati izuzetu poslovnu dokumentaciju od subjekta nadzora;

8. *prekrši obavezu čuvanja poslovne i druge tajne sa kojom je upoznat u vršenju inspekcijskog nadzora;*
9. *ne izvrši nalog kantonalne inspekcije.*

Odlučivanje o razrješenju i suspenziji

Član 48.

- (1) *O razrješenju i suspenziji glavnog inspektora i inspektora odlučuje rukovoditelj organa uprave.*
- (2) *Prijedlog za razrješenje ili suspenziju kantonalnog inspektora podnosi glavni kantonalni inspektor rukovoditelju organa uprave.*
- (3) *Prijedlog za suspenziju glavnog inspektora u općini i gradu može podnijeti i direktor Uprave za inspekcije, ako se razlozi za razrješenje odnose na odgovornosti zbog nepravilnosti u radu općinskog ili gradskog inspektora, vezano za izvršavanje kantonalnih propisa.*

Član 49.

Razrješenje ili suspenzija glavnog inspektora i inspektora ne isključuje njegovu disciplinsku odgovornost prema odredbama Zakona o državnoj službi, ili prekršajnu i krivičnu odgovornost, ako razlozi za razrješenje i suspenziju istodobno imaju i obilježja tih odgovornosti.

Član 50.

- (1) *Danom razrješenja ili suspenzije glavnog inspektora i inspektora prestaju im sve ovlasti prema ovom zakonu.*
- (2) *Danom prestanka dužnosti inspektor je dužan rukovoditelju organa uprave predati iskaznicu, spise nezavršenih predmeta u inspekcijskom nadzoru i sredstva rada sa kojima je bio zadužen.*
- (3) *O ispunjavanju obaveza inspektora iz stava 2. ovog člana sastavlja se zapisnik.*

POGLAVLJE VI – OVLAŠTENJA INSPEKTORA U VRŠENJU INSPEKCIJSKOG NADZORA

Opće ovlasti inspektora

Član 51.

Pored ovlaštenja utvrđenih Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, u vršenju inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo:

- a) *utvrditi ispunjavanje uslova za obavljanje djelatnosti (registracija, dozvola za rad, ispunjavanje tehničkih uslova, zapošljavanje drugih lica i drugo);*
- b) *narediti subjektu nadzora ili njegovom zaposleniku da obavi radnju koja je potrebna u predmetu inspekcijskog nadzora (otvoriti prostorije, pokazati predmete, predati isprave i slično);*
- c) *pregledati poslovne i druge prostorije i objekte, postrojenja, uređaje, instalacije, proces rada, proizvode i drugu robu;*
- d) *pregledati način obavljanja djelatnosti (proces rada) i kvalitet roba i usluga koje podliježu inspekcijskom nadzoru;*
- e) *pregledati poslovne knjige, opšte i druge akte i poslovnu dokumentaciju (ugovore i slično) od značaja za vršenje nadzora;*

- f) uzeti besplatno uzorke proizvoda i drugih materijala, radi laboratorijske i druge stručne analize i poduzeti druge radnje radi utvrđivanja dokaza (fotografisati ili snimiti objekte, predmete, ljude i slično);
- g) utvrditi identitet lica za koje je to potrebno utvrditi u inspekcijskom nadzoru;
- h) saslušati stranke, svjedoke i druga lica;
- i) narediti subjektu nadzora ili njegovom zaposleniku da se izjasni o činjenicama i drugim pitanjima koja se tiču predmeta inspekcijskog nadzora;
- j) obaviti drugu službenu radnju za koju je ovlašten propisom koji se odnosi na inspekcijski nadzor.

Posebne ovlasti
Član 52.

Kad je ovlašten propisom na koji se odnosi inspekcijski nadzor, inspektor ima pravo i:

- 1) izvršiti pregled fizičkog lica;
- 2) zaustaviti, pregledati i isključiti iz prometa svako vozilo, osim vozila vojske i policije;
- 3) zabraniti pristup mjestu na kojem se vrši uviđaj ili druga inspekcijska radnja;
- 4) ući i pregledati stambene i druge prostorije;
- 5) oduzeti nezakonito stečenu imovinsku korist;
- 6) narediti druga ograničenja i zabrane, u skladu sa ovlastima prema propisima na koje se odnosi inspekcijski nadzor.

POGLAVLJE VII- POSTUPAK INSPEKCIJSKOG NADZORA

Primjena Zakona o upravnom postupku
Član 53.

Zakon o upravnom postupku primjenjuje se na vršenje inspekcijskog nadzora, osim u pitanjima koja su drugačije propisana ovim ili drugim federalnim zakonom.

Član 54.

Postupak inspekcijskog nadzora je hitan. Inspektor je dužan efikasno obavljati inspekcijske radnje i po službenoj dužnosti utvrditi sve što je bitno za inspekcijski nadzor i sprečavanje i otklanjanje nezakonitosti u izvršavanju propisa na koje se odnosi inspekcijski nadzor.

Pokretanje postupka inspekcijskog nadzora
Član 55.

- (1) *Postupak inspekcijskih nadzora pokreće se po službenoj dužnosti.*
- (2) *Pravna i fizička lica mogu podnijeti zahtjev nadležnoj inspekciji da izvrši inspekcijski nadzor i odredi upravne i druge mjere iz njene nadležnosti.*

Član 56.

- (1) *Organi uprave i institucije koje imaju javne ovlasti i pravna lica koja obavljaju javnu službu, dužni su obavijestiti nadležnu inspekciju o svim nezakonitim radnjama za koje su saznali u obavljanju svojih poslova, a značajne su za rad inspekcije.*

- (2) *Organi i institucije iz stava 1. ovog člana dužni su inspekciji, uz obavijest, dostaviti i sve dokaze sa kojima raspolažu (npr. zapisnik iz svog postupka o saslušanju određenog lica, zapisnik o uviđaju, fotografije i sl.).*

Član 57.

Uprava za inspekcije dužna je izvršiti inspekcijski nadzor na zahtjev:

- 1) Vlade kantona,*
- 2) Kantonalnog ministra iz upravne oblasti koja je u djelokrugu ministarstva*
- 3) Federalne uprave za inspekcijske poslove.*

Inspekcijski nadzor na zahtjev stranke radi zaštite njezinih prava i pravnih interesa

Član 58.

- (1) Inspekcijski nadzor izvršit će se i na pisani i usmeni zahtjev lica koje, radi zaštite svojih prava ili pravnih interesa, traži da se iz nadležnosti inspekcije izvrši inspekcijski nadzor i odrede upravne mjere prema određenom licu, koje mu svojom djelatnošću, odnosno radom, ugrožava zakonita prava ili pravne interese.*
- (2) Ako je zahtjev iz stava 1. ovog člana osnovan, inspektor će izvršiti inspekcijski nadzor i o tome obavijestiti podnosioca zahtjeva.*

Nalog za vršenje inspekcijskog nadzora

Član 59.

- (1) Inspekcijski nadzor inspektor vrši prema vlastitoj procjeni ili na osnovu naloga za inspekcijski nadzor.*
- (2) Nalog inspektoru izdaje glavni inspektor.*
- (3) Nalog se izdaje u pisanom obliku i sadrži:*
 - 1) naziv organa za inspekcije, broj i datum;*
 - 2) naziv subjekta nadzora kod kojeg će se izvršiti inspekcijski nadzor;*
 - 3) predmet inspekcijskog nadzora;*
 - 4) pravni osnov za vršenje inspekcijskog nadzora;*
 - 5) ime i prezime inspektora koji će izvršiti inspekcijski nadzor;*
 - 6) datum početka vršenja inspekcijskog nadzora;*
 - 7) zahtjev prema subjektu nadzora koji treba pripremiti ili osigurati da se inspekcijski nadzor može izvršiti;*
 - 8) upozorenje na pravne posljedice onemogućavanja vršenja inspekcijskog nadzora;*
 - 9) potpis izdavaoca naloga (glavni inspektor).*
- (4) U nalogu se ne navodi subjekt nadzora, ako se prema nastalim okolnostima ne može odrediti.*
- (5) Ako kod istog subjekta nadzora istovremeno iz istog organa vrši inspekcijski nadzor više inspektora, za sve inspektore izdaje se jedan nalog. Takav nalog izdaje rukovodilac organa za inspekcije.*
- (6) U slučaju potrebe za poduzimanjem hitnih mjera zbog zaštite javnog interesa, glavni inspektor može izdati usmeni nalog za izvršenje inspekcijskog pregleda, uz obavezu da u roku od 24 sata inspektoru izda pisani nalog.*

Član 60.

- (1) *Nalog za inspekcijski pregled dostavlja se i subjektu nadzora ako je dostupan, po pravilu, najmanje tri dana prije početka vršenja nadzora.*
- (2) *Izuzetno, subjekt nadzora može se i telefonom obavijestiti o nalogu za inspekcijski nadzor.*
- (3) *Subjektu nadzora neće se dostaviti, niti će se obavijestiti o nalogu za inspekcijski nadzor, ako bi se time ugrozila svrha tog nadzora, već će mu se nalog predati neposredno prije početka vršenja nadzora.*
- (4) *Protiv naloga za inspekcijski nadzor ne može se izjaviti posebna žalba.*

Član 61.

Kad u inspekcijskom nadzoru inspektor utvrdi povredu propisa, a za poduzimanje upravnih ili drugih mjera nadležna je druga inspekcija, odnosno organ uprave, dužan je bez odlaganja obavijestiti nadležnu inspekciju, odnosno organ uprave.

Predstavljanje inspektora subjektu nadzora

Član 62.

Prije početka vršenja inspekcijskog nadzora inspektor će se predstaviti subjektu nadzora, uz predočenu službenu iskaznicu.

Mjesto obavljanja inspekcijskog nadzora

Član 63.

- (1) *Inspekcijski nadzor obavlja se na mjestu gdje treba utvrditi činjenice o izvršavanju propisa na koje se odnosi predmet inspekcijskog nadzora, što se određuje, po pravilu, nalogom za vršenje inspekcijskog nadzora.*
- (2) *Ako se inspekcijski nadzor vrši u poslovnim prostorijama subjekta nadzora, odgovorno lice dužno je inspektorima osigurati odgovarajuće uvjete za rad.*

Član 64.

- (1) *Inspekcijski nadzor može se vršiti i u službenim prostorijama organa uprave pri kojem se nalaze inspekcije, ako to omogućava priroda poslova na koje se odnosi nadzor.*
- (2) *Ako je potrebno inspektor može pozvati subjekta nadzora da mu u prostorije organa uprave dostavi potrebnu dokumentaciju i drugo, radi vršenja inspekcijskog nadzora u smislu stava 1. ovog člana.*

Vrijeme vršenja inspekcijskog nadzora

Član 65.

- (1) *Inspekcijski nadzor vrši se u vrijeme koje omogućava da se efikasno izvrši inspekcijski nadzor, bez obzira na radno vrijeme utvrđeno propisima o radu.*
- (2) *Ako se inspekcijski nadzor vrši u poslovnim prostorijama subjekta nadzora i ne može se završiti u toku njegovog radnog vremena, inspektor može, ako je potrebno i ako postoje mogućnosti, izvršiti privremeno pečaćenje poslovnog prostora ili dijela poslovnog prostora ili samo opreme u tom prostoru, u kojem se nalaze stvari ili dokumentacija, na koje se odnose radnje inspekcijskog nadzora.*

- (3) *O privremenom pečaćenju poslovnog prostora ili opreme, u slučajevima iz stava 2. ovog člana, donosi se zaključak protiv kojeg se ne može izjaviti posebna žalba.*
- (4) *Zaključak iz stava 3. ovog člana može se priložiti u zapisniku o inspekcijskom nadzoru.*

Utvrđivanje podataka o subjektu nadzora

Član 66.

- (1) *U inspekcijskom nadzoru inspektor utvrđuje, po pravilu, za svakog subjekta nadzora:*
- 1) *identifikaciju subjekta nadzora (identitet za fizičko lice, a za pravno lice oblik njihovog organiziranja, predstavljanje i zastupanje prema aktu o osnivanju i upisu u sudski registar);*
 - 2) *posjedovanje isprava za obavljanje djelatnosti i rada, a posebno o:*
 - a) *registraciji (upis u sudski registar osnivanja, upis djelatnosti i dr.),*
 - b) *dozvoli za rad (obrtnica, odobrenje i sl.),*
 - c) *dopuštenosti korištenja poslovnog prostora (pravni osnov korištenja i dr.),*
 - d) *dopuštenosti priključka na komunalne, elektro, gasne i druge instalacije (pravni osnov priključenja i dr.);*
 - e) *dopuštenosti rada sa sredstvima i resursima sa kojima se obavlja djelatnost (važenje koncesije, tehnički pregled, registracija, atest i sl.).*
- (2) *Za strana pravna i druga lica utvrđuje se ispunjavanje uvjeta za njihov rad, u skladu sa propisima koji se na njih primjenjuju.*
- (3) *Ako subjekt nadzora zapošljava strance utvrdit će se važenje njihove radne dozvole.*
- (4) *Inspektor će utvrditi i druge činjenice koje su značajne za postupak inspekcijskog nadzora.*

Dužnost omogućavanja rada inspektorima

Član 67.

- (1) *Subjekt nadzora dužan je omogućiti inspektorima vršenje inspekcijskog nadzora, u skladu sa nalogom za inspekcijski nadzor ili na traženje inspektora.*
- (2) *Inspekcijski nadzor kod subjekta nadzora dužno je omogućiti i svako drugo lice, koje ima veze sa poslovima na koje se odnosi inspekcijski nadzor kod subjekta nadzora.*

Član 68.

Ako je subjekt nadzora nepoznat ili se ne odazove pozivu inspektora da mu omogući vršenje inspekcijskog nadzora, inspektor će izvršiti nadzor u skladu sa nastalim okolnostima i, po pravilu, uz prisustvo drugog lica koje zaključkom odredi.

Član 69.

Subjekt nadzora dužan je, na pisano traženje inspektora, dostaviti tačne i potpune podatke, materijale i obavijesti koje su mu potrebne za vršenje inspekcijskog nadzora.

Uzimanje uzoraka proizvoda

Član 70.

- (1) *Ako je u inspekcijskom nadzoru potrebno utvrditi odgovaraju li proizvodi u proizvodnji ili u prometu propisanom i deklarisanom sastavu, odnosno propisanom i deklarisanom kvalitetu,*

inspektor može od subjekta nadzora uzeti uzorke tih proizvoda i dati ih na ispitivanje stručnoj instituciji ovlaštenoj za ispitivanje kvaliteta proizvoda.

- (2) Za ispitivanje kvaliteta istog proizvoda inspektor može uzeti najviše tri uzorka, u količini koja je potrebna za ispitivanje.*
- (3) O uzimanju uzorka proizvoda inspektor sastavlja zapisnik.*
- (4) O rezultatu obavljenog ispitivanja proizvoda inspektor je dužan u pisanom obliku obavijestiti subjekta nadzora, najkasnije u roku od tri dana od dana prijema nalaza od institucije koja je ispitivanje obavila.*

Član 71.

- (1) Subjekt nadzora, ako je nezadovoljan sa nalazom ispitivanja proizvoda, ima pravo tražiti od inspektora da se ispitivanje ponovi, na isti način i istom metodom kod druge stručne organizacije ovlaštene za ispitivanje kvaliteta proizvoda.*
- (2) Zahtjev za ponavljanje ispitivanja kvaliteta proizvoda, u smislu stava 1. ovog člana, podnosi se inspektoru u roku od tri dana od dana dostavljanja nalaza prvog ispitivanja.*
- (3) Ako se u roku iz stava 2. ovog člana ne podnese zahtjev za ponavljanje ispitivanja kvaliteta proizvoda, smatra se da je subjekt nadzora suglasan sa nalazom koji je tražio inspektor (prvi nalaz).*
- (4) Ako rezultat ponovljenog ispitivanja kvaliteta proizvoda nije suglasan sa prvim nalazom, mjerodavan je nalaz ponovljenog ispitivanja (drugi nalaz).*

Član 72.

- (1) Subjekt nadzora dužan je besplatno dati potrebnu količinu uzorka proizvoda za ispitivanje kvaliteta.*
- (2) Troškove ispitivanja uzorka proizvoda snosi subjekt nadzora, ako se utvrdi da uzorak ne odgovara propisanom deklarisanom kvalitetu, odnosno organ za inspekcije, ako se utvrdi da uzorak odgovara propisanom kvalitetu.*

Član 73.

Direktor Uprave za inspekcije pravilnikom će propisati način uzimanja uzoraka proizvoda i dostavljanje tih uzoraka na ispitivanje ovlaštenim stručnim institucijama.

Sudjelovanje subjekta nadzora u obavljanju inspeksijskog nadzora

Član 74.

- (1) Subjekt nadzora, koji je pravno lice, dužan je na traženje inspektora odrediti lice koje će sudjelovati u inspeksijskim radnjama na utvrđivanju činjenica u predmetu inspeksijskog nadzora.*
- (2) Lice iz stava 1. ovog člana dužno je inspektoru dati na uvid poslovne knjige, dokumentaciju i druge dokaze potrebne za pravilno utvrđivanje činjeničnog stanja.*
- (3) Inspektor može tražiti i od drugih lica zaposlenih kod subjekta nadzora, kao i od lica koja su u poslovnom odnosu sa subjektom nadzora, potrebne podatke za pravilno utvrđivanje činjeničnog stanja.*
- (4) Inspektor svoje zahtjeve iz st. od 1. do 3. ovog člana iznosi usmeno, a prema okolnostima to može odrediti i zaključkom na zapisniku, protiv kojeg se ne može izjaviti posebna žalba.*

**Izjašnjavanje subjekta nadzora o činjenicama i dokazima u
inspekcijskom nadzoru
Član 75.**

- (1) Kod vršenja inspekcijskog nadzora inspektor samostalno određuje koje će dokaze koristiti za utvrđivanje činjeničnog stanja.
- (2) Inspektor će upoznati subjekt nadzora sa dokazima koji nisu od njega pribavljeni i omogućiti mu da se o njima izjasni.
- (3) Subjekt nadzora dužan je, na traženje inspektora, dati usmeno, odnosno pisano izjašnjenje o činjenicama i dokazima koji su izneseni, odnosno utvrđeni u postupku inspekcijskog nadzora.

**Prijepis poslovne i druge dokumentacije
subjekta nadzora
Član 76.**

- (1) U inspekcijskom nadzoru inspektor može tražiti da mu subjekt nadzora preda prijepis poslovne i druge dokumentacije, koja je u vezi sa predmetom nadzora.
- (2) Inspektor svoje zahtjeve, u smislu stava 1. ovog člana, iznosi usmeno, a prema okolnostima to može odrediti i zaključkom, protiv kojeg se ne može izjaviti posebna žalba.
- (3) Svaki predani prijepis ovjerit će svojim potpisom subjekt nadzora, odnosno njegovo ovlašteno lice, a pravno lice i službenim pečatom.

**Privremeno oduzimanje poslovne i druge dokumentacije
Član 77.**

- (1) U inspekcijskom nadzoru inspektor može privremeno oduzeti poslovnu i drugu dokumentaciju subjekta nadzora radi provjere autentičnosti i tačnosti navoda u njoj.
- (2) O privremenom oduzimanju dokumentacije subjekta nadzora inspektor donosi zaključak, protiv kojeg se može izjaviti posebna žalba, koja ne odlaže izvršenje.
- (3) Zaključkom će se odrediti u kojem će roku inspektor vratiti dokumentaciju, osim ako se ona prilaže kao dokaz u prekršajnom ili krivičnom postupku.
- (4) O privremenom oduzimanju dokumentacije inspektor izdaje potvrdu u kojoj će se navesti šta je oduzeto sa potpunom identifikacijom (naziv dokumenta, izdavalac, broj, datum i dr.).

Član 78.

Subjekt nadzora ima pravo o svom trošku fotokopirati dokumentaciju koju je inspektor privremeno oduzeo.

**Oduzimanje predmeta sa kojima je učinjen prekršaj
ili krivično djelo
Član 79.**

- (1) U inspekcijskom nadzoru inspektor će privremeno oduzeti predmete kojima je učinjen prekršaj ili krivično djelo ili su nastali u izvršenju ili pokušaju izvršenja prekršaja ili krivičnog djela.
- (2) O privremenom oduzimanju predmeta inspektor izdaje potvrdu u kojoj će se navesti šta je oduzeo sa potpunom identifikacijom (naziv predmeta, vrsta, količina, novčana vrijednost predmeta i dr.).

Član 80.

Sa privremeno oduzetim predmetima inspektor će postupiti na način određen posebnim propisima, a ako nema posebnih propisa inspektor će postupiti prema uputstvu, kojeg donosi direktor Uprave za inspekcije.

Član 81.

Ako su oduzeti predmeti podložni brzom kvarenju (svježe voće i povrće, meso i prerađevine od mesa i sl.) inspektor je dužan podnijeti prijavu za učinjeni prekršaj ili krivično djelo u roku od 48 sati od oduzimanja takvih predmeta.

Pozivanje odgovornog i drugih lica

Član 82.

- (1) U inspekcijskom nadzoru inspektor može pozvati u organ za inspekcije ili na mjesto obavljanja inspekcijske radnje odgovorno lice subjekta nadzora i svako drugo lice, radi saslušanja ili davanja potrebnih podataka za pravilno utvrđivanje činjeničnog stanja od značaja za vršenje inspekcijskog nadzora.*
- (2) Lica iz stava 1. ovog člana mogu se pozvati u radne dane, u vremenu od 6 sati do 22 sata, a izuzetno i izvan tog vremena i u sve dane, ako se radi o hitnosti.*
- (3) Poziv se upućuje u pisanom obliku, a izuzetno i usmeno ili telekomunikacijskim sredstvima.*

Član 83.

- (1) Pozvano lice dužno je odazvati se pozivu inspektora.*
- (2) Ako se pozvano lice ne odazove pozivu, a izostanak ne opravda u roku od 24 sata, inspektor ga može novčano kazniti do iznosa određenog ovim zakonom, a može odrediti i da ga policija prisilno dovede.*
- (3) O novčanoj kazni i prisilnom dovođenju inspektor donosi zaključak, protiv kojeg se ne može izjaviti posebna žalba.*

Radnje inspekcijskog nadzora kod drugog lica koje nije subjekt nadzora

Član 84.

- (1) Inspektor ima pravo obaviti inspekcijske nadzore i kod drugog lica, koje nije subjekt nadzora, ako se kod tog lica obavlja djelatnost, nalaze stvari i drugi predmeti, isprave i sl., koji su od značaja za inspekcijski nadzor kod subjekta nadzora ili za to postoji osnovana sumnja.*
- (2) Ako lice iz stava 1. ovog člana ne dopusti inspektor da obavi potrebne inspekcijske nadzore, inspektor može prema tom licu poduzeti upravne mjere, koje za takav odnos može poduzeti i prema subjektu nadzora.*

Pomoć policije u obavljanju inspekcijskog nadzora

Član 85.

- (1) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora onemogući inspektor obavljanje pregleda ili pruži fizički otpor ili ako se takav otpor osnovano očekuje, inspektor može zatražiti pomoć nadležne policije.*

- (2) Nadležna policija obavezna je pružiti potrebnu zaštitu i omogućiti inspektoru da obavi inspekcijski nadzor.

Inspekcijski zapisnik **Član 86.**

- (1) O svakom obavljenom inspekcijskom nadzoru inspektor je obavezan sastaviti zapisnik o inspekcijskom nadzoru i u njemu navesti činjenično stanje utvrđeno inspekcijskim nadzorom.
- (2) Zapisnik sastavlja inspektor koji je obavio inspekcijski nadzor. Ako je inspekcijski nadzor obavilo istovremeno više inspektora, po istom nalogu, u tom slučaju zajednički sastavljaju jedan zapisnik.
- (3) Zapisnik sadrži, osim navoda propisanih u Zakonu o upravnom postupku, i navode koje je neophodno navesti u obavljanju inspekcijskog nadzora.
- (4) Obrazac inspekcijskog zapisnika iz st. od 1. do 3. ovog člana propisat će direktor Uprave za inspekcije.

Član 87.

- (1) Zapisnik se sastavlja na mjestu i u toku obavljanja inspekcijskog nadzora.
- (2) U složenijem inspekcijskom nadzoru zapisnik se može sastaviti i u službenim prostorijama organa uprave za inspekcije, najkasnije u roku od tri dana od dana završenog inspekcijskog nadzora.
- (3) Jedan primjerak zapisnika predaje se, uz potvrdu prijema, subjektu nadzora odmah nakon sastavljanja.

Primjedbe na zapisnik o inspekcijskom nadzoru **Član 88.**

- (1) Subjekt nadzora ima pravo staviti primjedbe na zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru.
- (2) Primjedbe se stavljaju istovremeno sa sačinjavanjem zapisnika ili u slučaju iz stava 2. člana 86. ovog zakona, u roku od tri dana od dana prijema zapisnika.
- (3) Primjedbe na zapisnik, odnosno izjava subjekta nadzora da nema primjedbi, unosi se u zapisnik.
- (4) Ukoliko se primjedbe na zapisnik prilažu zapisniku one se ovjeravaju potpisom tog subjekta i službenim pečatom.
- (5) Ako odgovorno lice ne stavi primjedbe na zapisnik u roku iz st. od 2. do 4. ovog člana, niti da pisanu izjavu da nema primjedbi, smatra se da nema primjedbi na zapisnik. Tu činjenicu inspektor konstatuje na zapisniku.

Dokazna snaga zapisnika o inspekcijskom nadzoru **Član 89.**

- (1) Zapisnik o inspekcijskom nadzoru je javna isprava, osim onih dijelova zapisnika na koje je subjekt nadzora stavio primjedbu da nije pravilno sastavljen.
- (2) Ako je u zapisniku o inspekcijskom nadzoru naložena neka upravna mjera, subjekt nadzora u roku od tri dana može uložiti prigovor.

Razmatranje primjedbi na zapisnik o inspekcijskom nadzoru
Član 90.

- (1) *Inspektor je dužan razmotriti primjedbe na zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru i, prema potrebi, upotpuniti inspekcijske radnje na koje se primjedbe odnose.*
- (2) *O primjedbama na zapisnik inspektor posebno ne odlučuje, već ih cijeni u postupku donošenja upravnog akta u predmetu obavljenog inspekcijskog nadzora. U obrazloženju tog akta moraju se cijeliti sve date primjedbe na zapisnik.*

POGLAVLJE VIII - UPRAVNE I DRUGE MJERE

Upravne mjere koje inspektor određuje
u inspekcijskom nadzoru
Član 91.

Kad inspektor utvrdi da subjekt nadzora ne postupa ili postupa nepravilno ili nepotpuno prema obavezama koje su mu određene propisima, dužan je, prema utvrđenom činjeničnom stanju u zapisniku o obavljenom inspekcijskom nadzoru, naložiti odgovarajuće upravne mjere, i to:

- 1) narediti da se utvrđeni nedostaci i nepravilnosti otklone, na način i u roku kako je određeno ovim zakonom i propisima na koje se odnosi inspekcijski nadzor;*
- 2) zabraniti ili privremeno zabraniti djelatnost, kad je to određeno ovim zakonom ili posebnim propisima, čiji nadzor nad provođenjem vrši inspekcija;*
- 3) privremeno oduzeti i uništiti robu za koju se utvrdi da je protivpravno nastala ili služi prometu ili izvršenju radnji i poslova, koji su u suprotnosti sa propisima;*
- 4) narediti poduzimanje odgovarajućih upravnih radnji, koje je privredni subjekt i drugo pravno lice, institucija koja ima javna ovlaštenja, odnosno organ uprave, obavezan da poduzme;*
- 5) prisilno provesti izvršenje određene upravne mjere kad je subjekt nadzora sam ne izvrši;*
- 6) izdati prekršajni nalog, u skladu sa zakonom;*
- 7) podnijeti prijavu protiv subjekta nadzora i odgovornog lica za učinjeni prekršaj ili krivično djelo;*
- 8) odrediti i druge mjere i obaviti radnje, koje su određene ovim zakonom i posebnim propisima.*

Javno objavljivanje upravne mjere
Član 92.

Ako se određenom upravnom mjerom subjektu nadzora postiže potpunija uloga izvršenog inspekcijskog nadzora, inspektor može upravnu mjeru javno objaviti na odgovarajući način (na ulazu u poslovne prostorije subjekta nadzora, u javnim glasilima i na drugi primjeren način).

Zabrana rada subjektu nadzora
Član 93.

- (1) *Kad subjekt nadzora nema zakonom propisanu ispravu iz člana 66. ovog zakona, inspektor mu može zabraniti rad u cijelosti ili djelimično.*

- (2) *Inspektor može zabraniti rad subjektu nadzora i iz drugih razloga koji su određeni propisom, čiji nadzor nad provođenjem vrši inspekcija.*
- (3) *Ukoliko subjekt nadzora predoči inspektoru dokaz da je blagovremeno i u zakonom propisanom postupku podnio zahtjev nadležnom organu za izdavanje potrebnih isprava iz stava 1. ovog člana, a one mu nisu u zakonom propisanom roku izdate, inspektor je dužan na to ukazati inspekciji nadležnoj za nadzor rada tog organa.*

Član 94.

- (1) *Zabrana rada počinje teći od dana uručenja rješenja. Žalba na rješenje ne odlaže izvršenje rješenja.*
- (2) *Rješenje o zabrani rada ukinut će inspektor, kada se otklone ili prestanu razlozi zbog kojih je ono doneseno, a najkasnije u roku od tri dana od dana saznanja za te razloge.*

Pečaćenje poslovnih prostorija subjekta nadzora

Član 95.

- (1) *Kad je subjektu nadzora zabranjen rad, inspektor će pečaćenjem ili na drugi odgovarajući način zatvoriti poslovne prostorije u kojima je zabranjen rad.*
- (2) *Zatvaranje poslovnih prostorija, u smislu stava 1. ovog člana, inspektor će odrediti u rješenju kojim je određena zabrana rada.*
- (3) *O pečaćenju ili na drugi način zatvaranju poslovnih prostorija inspektor će sastaviti zapisnik.*
- (4) *Direktor Uprave za inspekcije donijet će propis o načinu pečaćenja i drugih oblika zatvaranja poslovnih prostorija u kojima je određena zabrana rada.*

Određivanje upravne mjere prema drugom licu koje nije subjekt nadzora

Član 96.

- (1) *Ako je subjektu nadzora omogućeno nezakonitom radnjom drugog lica da može obavljati djelatnost, odnosno, raditi protivno propisima, inspektor će odrediti upravnu mjeru tom licu da odmah, ili u određenom roku, otkloni svoje nezakonite radnje.*
- (2) *Protiv lica koje je učinilo nezakonitu radnju, u smislu stava 1. ovog člana, inspektor može poduzeti i druge upravne mjere, kao i prema subjektu nadzora kojem je omogućeno obavljanje djelatnosti protivno propisima.*

Usmeno određivanje upravne mjere

Član 97.

- (1) *U inspekcijskom nadzoru inspektor će subjektu nadzora usmeno odrediti upravnu mjeru i narediti da se odmah izvrši:
 - 1) *u slučajevima koji su izričito određeni propisima na koje se odnosi inspekcijski nadzor,*
 - 2) *kad je u nastaloj situaciji neophodno, prema ocjeni inspektora, poduzeti radnje na otklanjanju neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi ili nastanak veće materijalne štete.**
- (2) *Usmeno određene upravne mjere unose se u zapisnik o inspekcijskom nadzoru.*

Član 98.

- (1) *Ako subjekt nadzora ne izvrši usmeno određenu mjeru inspektor može, prema nastaloj situaciji, određenu mjeru izvršiti:*

- 1) *putem drugog lica (član 116.);*
- 2) *prisilom na izvršenje sa novčanim kažnjavanjem (član 118.) i*
- 3) *neposrednom fizičkom prisilom (član 120.).*

(2) *O usmeno određenim upravnim mjerama i njihovom izvršenju inspektor će izdati pisano rješenje, u roku koji je određen ovim zakonom.*

Privremeno oduzimanje, prodaja i uništenje robe **Član 99.**

- (1) *Inspektor može privremeno oduzeti robu, proizvode i druge stvari i materijale (u daljnjem tekstu: roba) za koje se utvrdi u inspekcijskom nadzoru da su protivpravno nastali ili namijenjeni prometu ili izvršenju radnji i poslova, koji su u suprotnosti sa propisima.*
- (2) *Inspektor može privremeno oduzeti i novac dobijen prodajom robe iz stava 1. ovog člana.*
- (3) *Zaplijenjena roba popisuje se u posebnom zapisniku o pljenidbi, u koji se unosi i deklarirana ili procijenjena vrijednost. Inspektor može odrediti vještaka da izvrši procjenu vrijednosti privremeno oduzete robe.*

Član 100.

- (1) *Privremeno oduzeta roba ostavlja se na čuvanje kod subjekta koji je određen rješenjem o privremenom oduzimanju. Taj subjekt odgovoran je za čuvanje robe.*
- (2) *Troškove ostave i čuvanja privremeno oduzete robe snosi lice, subjekt nadzora, od kojeg je roba privremeno oduzeta. O troškovima odlučuje inspektor zaključkom, u skladu sa općim propisima o troškovima u upravnom postupku.*
- (3) *Pravo na naknadu troškova nema lice, subjekt nadzora, od kojeg je roba privremeno oduzeta, ako je kod njega ostavljena na čuvanje.*
- (4) *Privremeno oduzeti novac predaje se u sudski depozit, kao i stvari od veće vrijednosti, ako su prikladne za takav način čuvanja.*

Član 101.

- (1) *Ako je privremeno oduzeta roba podložna brzom kvarenju ili bi njeno čuvanje imalo nesrazmjerne troškove, organ za inspekcijske poslove, čiji je inspektor privremeno oduzeo robu od subjekta nadzora, može odlučiti da se roba odmah proda.*
- (2) *Ako je zabranjen promet privremeno oduzete robe, inspektor će odrediti njeno uništenje ili na drugi način onemogućiti njen promet.*
- (3) *O prodaji i uništenju robe donosi se rješenje protiv kojeg se može izjaviti žalba. Žalba ne odlaže izvršenje rješenja .*

Član 102.

- (1) *Privremeno oduzeta roba prodaje se nakon pravomoćnosti rješenja kojim je određeno privremeno oduzimanje.*
- (2) *O prodaji privremeno oduzete robe inspektor donosi rješenje protiv kojeg se može izjaviti žalba. Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.*
- (3) *Prodaja će se izvršiti usmenim nadmetanjem, ako rješenjem iz stava 2. ovog člana nije određen drugačiji način prodaje.*
- (4) *Novac od prodane robe i privremeno oduzeti novac predan na čuvanje u sudski depozit uplaćuje se na račun budžeta kantona, kad je privremeno oduzimanje izvršio kantonalni ili općinski*

inspektor, odnosno na račun budžeta kantona, kad je privremeno oduzimanje izvršio kantonalni, gradski ili općinski inspektor.

- (5) *O prodanoj privremeno oduzetoj robi i novcu inspektor sastavlja zapisnik, u koji se unose i podaci o naplati za prodanu robu i o uplati novca u odgovarajući depozit. Primjerak zapisnika dostavlja se i licu od kojeg je privremeno oduzimanje izvršeno.*

Član 103.

Direktor Uprave za inspekcije donijet će propis o postupku čuvanja, prodaje ili uništenja privremeno oduzete robe u inspekcijskom nadzoru.

Rješenje inspektora o upravnim mjerama

Član 104.

- (1) *Upravne mjere inspektor određuje rješenjem.*
- (2) *Rješenje mora biti u pisanom obliku i obavezno sadrži:*
- 1) *naziv organa za inspekcije i naziv inspekcije koja donosi rješenje;*
 - 2) *broj i datum rješenja;*
 - 3) *uvod: naziv inspekcije koja donosi rješenje i odredbe propisa o nadležnosti inspekcije da može donijeti rješenje o upravnoj mjeri;*
 - 4) *dispozitiv: naziv subjekta nadzora kojem se određuje upravna mjera, sa kratkim i određenim navođenjem šta se upravnom mjerom naređuje ili zabranjuje;*
 - 5) *u dispozitivu se navodi i rok do kojeg se određena upravna mjera mora izvršiti, nalog da je subjekt nadzora obavezan inspektora obavijestiti o izvršenoj upravnoj mjeri i da izjavljena žalba na rješenje ne odgađa njegovo izvršenje;*
 - 6) *obrazloženje: navodi se nalog kojim je određeno obavljanje i predmet inspekcijskog nadzora, vrijeme kad je pregled obavljen, utvrđeno činjenično stanje i navod u čemu se sastoje povrede materijalnog propisa na koji se odnosi pregled;*
 - 7) *u obrazloženju se navodi i da je subjektu nadzora dostavljen zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru, konstatacija je li stavljen prigovor na zapisnik, ocjena osnovanosti prigovora i da li je eventualno upotrijebljen inspekcijski postupak i kakav je njegov rezultat;*
 - 8) *na kraju obrazloženja navode se odredbe materijalnog propisa koje propisuju ovlast inspektora da može odrediti upravnu mjeru kakva je određena u dispozitivu;*
 - 9) *kad žalba ne odlaže izvršenje rješenja, u obrazloženju rješenja navodi se i propis kojim je to određeno;*
 - 10) *uputstvo o pravnom lijeku: sadrži obavještenje o pravu na podnošenje žalbe, kome se podnosi, u kojem roku i sa kolikom upravnom taksom i kako se može podnijeti.*
- (3) *Kad se protiv rješenja može pokrenuti upravni spor, u uputi o pravnom lijeku navodi se kojem se sudu podnosi tužba i u kojem roku.*
- (4) *Rješenje potpisuje inspektor i ovjerava ga pečatom nadležnog organa za inspekcije.*

Član 105.

- (1) *Kad se određuju upravne mjere koje se moraju odmah izvršiti ili odmah započeti njihovo izvršenje, rješenje o upravnoj mjeri može se donijeti i na odgovarajućem obrascu i mogu se rukom napisati određeni podaci i odluke.*
- (2) *Rješenje iz stava 1. ovog člana sadrži u obrazloženju, po pravilu, razlog zbog kojeg se donosi takvo rješenje i navođenje propisa na osnovu kojeg je određena upravna mjera.*

Rok za donošenje rješenja o upravnim mjerama
Član 106.

- (1) Rješenje o izrečenim upravnim mjerama inspektor je dužan donijeti u rokovima utvrđenim zakonom, a u hitnim slučajevima najkasnije u roku od tri dana po isteku roka za stavljanje primjedbi na zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru (član 88. stav 2.).
- (2) O usmeno izrečenim upravnim mjerama inspektor je dužan donijeti rješenje u roku od tri dana od dana izricanja tih mjera.

POGLAVLJE IX - IZVRŠENJE UPRAVNIH MJERA

Obavijest inspektora o izvršenju upravne mjere
Član 107.

- (1) Kad se upravna mjera sastoji od radnji koje subjekt nadzora mora izvršiti u određenom roku, subjekt nadzora dužan je o izvršenju tih radnji odmah u pisanom obliku obavijestiti inspektora koji je donio rješenje o upravnoj mjeri, a najkasnije u roku od tri dana nakon izvršenja.
- (2) Obavijest se može i usmeno saopštiti na zapisnik u nadležnom organu za inspekcije.
- (3) Uz obavijest prilažu se i odgovarajući dokazi, ako sa njima dokazuje izvršenje upravne mjere.

Utvrđivanje izvršenja upravne mjere
Član 108.

- (1) Izvršenje upravne mjere inspektor prati i utvrđuje po službenoj dužnosti.
- (2) Izvršenje upravne mjere inspektor utvrđuje na osnovu obavljenog kontrolnog inspekcijskog nadzora ili drugih dokaza i o tome sastavlja poseban zapisnik ili službenu zabilješku.

Produženje roka izvršenja upravne mjere
Član 109.

- (1) Na zahtjev subjekta nadzora, inspektor može produžiti rok izvršenja upravne mjere do 30 dana, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - 1) da subjekt nadzora ima dokaz o registraciji i dozvolu za rad, a upravna mjera se odnosi na otklanjanje drugih nedostataka i nepravilnosti;
 - 2) da je subjekt nadzora započeo sa izvršenjem upravne mjere;
 - 3) da propisom, na osnovu kojeg je upravna mjera određena, nije izričito propisano da se izvršenje mjere ne može odgađati;
 - 4) da se osnovano može očekivati da će subjekt nadzora potpuno izvršiti upravnu mjeru u produženom roku za izvršenje.
- (3) O produženju roka za izvršenje upravne mjere, odnosno odbijanju zahtjeva za produženje, inspektor donosi zaključak protiv kojeg se ne može izjaviti posebna žalba.

Odgoda izvršenja rješenja o upravnoj mjeri zabrane rada
Član 110.

- (1) Izuzetno, ako je protiv konačnog rješenja o zabrani rada subjekta nadzora pokrenut upravni spor kod nadležnog suda, inspektor može, na zahtjev subjekta nadzora, uz pisanu suglasnost glavnog

inspektora i rukovodioca organa za inspekcije, odgoditi izvršenje tog rješenja do konačne odluke suda, ako bi izvršenje rješenja o zabrani rada nanijelo štetu subjektu nadzora koja bi se teško mogla popraviti.

- (2) *Odgoda izvršenja rješenja o zabrani rada neće se dopustiti, ako je propisom, na osnovu kojeg je takva upravna mjera određena, izričito propisano da se izvršenje mora provesti odmah po donošenju rješenja.*

**Zaključak o dozvoli prisilnog izvršenja rješenja
o upravnoj mjeri
Član 111.**

- (1) *Kad subjekt nadzora nije u roku koji mu je određen izvršio upravnu mjeru koja se sastoji u nenovčanoj obavezi ili je izvršio samo djelimično, inspektor je dužan donijeti zaključak o dozvoli prisilnog izvršenja rješenja kojim je mjera određena.*
- (2) *Zaključak o dozvoli prisilnog izvršenja rješenja inspektor je dužan donijeti odmah po isteku roka za njegovo izvršenje i kad utvrdi da upravne mjere nisu izvršene kako su određene rješenjem, a najkasnije u roku od pet dana od dana kada je rješenje postalo izvršno.*
- (3) *Zaključak o dozvoli prisilnog izvršenja donosi se i kad su usmeno određene upravne mjere (član 97.) i odmah naređeno njihovo izvršenje, ako te mjere nisu izvršene.*
- (4) *Izvršnost rješenja o upravnim mjerama utvrđuje se prema Zakonu o upravnom postupku.*
- (5) *Žalba protiv zaključka o dozvoli prisilnog izvršenja ne odgađa njegovo izvršenje.*

Član 112.

- (1) *Zaključak o dozvoli prisilnog izvršenja rješenja obavezno u dispozitivu sadrži:*

- 1) podatke kad je rješenje postalo izvršno,*
- 2) podatke o određivanju predmeta prisilnog izvršenja i*
- 3) način i rok prisilnog izvršenja.*

- (2) *Način prisilnog izvršenja i sredstva izvršenja moraju biti takva da se izvršenje provede na način i u postupku koji je najpovoljniji za subjekt nadzora.*
- (3) *Ako je neophodno iz posebnih razloga zaštite javnog interesa, prisilno izvršenje može se provesti i na dan državnog praznika, nedjeljom i noću.*
- (4) *Rok prisilnog izvršenja mora se odrediti tako da se sa izvršenjem počne najkasnije tri dana nakon uručenja zaključka o prisilnom izvršenju subjektu nadzora i da se završi najdalje u roku od 15 dana od dana donošenja zaključka.*
- (5) *Zaključak o dozvoli prisilnog izvršenja sadrži sve dijelove kao i rješenje o upravnim mjerama (član 104.).*

**Zapisnik o prisilnom izvršenju upravne mjere
Član 113.**

- (1) *O provedbi zaključka o dozvoli prisilnog izvršenja inspektor sastavlja zapisnik.*
- (2) *U zapisniku se utvrđuje činjenično stanje prisilnog izvršenja upravne mjere. Zapisnik se ulaže u spis predmeta, a jedan primjerak uručuje subjektu nadzora.*
- (3) *Na zapisnik o provedenom izvršenju upravne mjere na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 86. ovog zakona vazane za zapisnik o obavljenom inspekcijskom pregledu.*

Prekid i obustava izvršenja upravne mjere
Član 114.

- (1) *Započeto izvršenje rješenja o upravnoj mjeri može se prekinuti samo u slučaju nemogućnosti izvršenja uslijed više sile, a nastaviti će se odmah po prestanku razloga prekida.*
- (2) *O prekidu izvršenja inspektor donosi zaključak protiv kojeg se ne može izjaviti posebna žalba.*

Član 115.

- (1) *Prisilno izvršenje rješenja o upravnoj mjeri inspektor će obustaviti samo ako se utvrdi da je određena obaveza izvršena ili je njeno izvršenje nemoguće.*
- (2) *O obustavi izvršenja inspektor donosi zaključak protiv kojeg se ne može izjaviti posebna žalba.*

Izvršenje upravne mjere putem drugog lica
Član 116.

- (1) *Ako subjekt nadzora nije izvršio upravnu mjeru, a ona je takva da je može izvršiti i drugo lice, inspektor će odrediti zaključkom o dozvoli prisilnog izvršenja da se ta obaveza izvrši putem drugog lica o trošku subjekta nadzora.*
- (2) *Inspektor samostalno određuje drugo lice putem kojeg će provesti izvršenje.*
- (3) *Posebnim zaključkom inspektor može subjektu nadzora odrediti obavezu da položi potreban iznos novca na račun organa za inspekcije, iz kojeg će se podmiriti troškovi izvršenja putem drugog lica.*
- (4) *Zaključak o obavezi polaganja tog iznosa je izvršan danom dostave subjektu nadzora.*

Član 117.

- (1) *Nadzor nad izvršenjem upravne mjere putem drugog lica vrši inspektor. U okviru tog nadzora inspektor pazi da se izvršenje pravilno provede i daje upute neposrednim izvršiocima ili licu koje rukovodi njihovim radom.*
- (2) *U zapisniku o provedbi prisilnog izvršenja upravne mjere (član 113.) konstatiraće se radnje inspektora, u smislu stava 1. ovog člana.*

Izvršenje upravne mjere prisilom sa novčanim kažnjavanjem
Član 118.

- (1) *Ako subjekt nadzora nije izvršio upravnu mjeru koja se sastoji u nenovčanoj obavezi, a ta se mjera ne može izvršiti ni putem drugog lica, već je mora izvršiti lično samo subjekt nadzora, inspektor će subjektu nadzora izreći novčanu kaznu radi prisiljavanja na izvršenje upravne mjere i istovremeno odredit će mu novi rok za izvršenje, uz prijetnju novom i većom novčanom kaznom.*
- (2) *Novčana kazna izriče se u iznosu koji je određen propisom na osnovu kojeg je upravna mjera određena.*
- (3) *Ako propisom iz stava 2. ovog člana nije određen iznos novčane kazne koju može izreći inspektor, novčana kazna za fizičko lice iznosi od 200,00 KM do 1.000,00 KM a za pravno lice od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM.*

Član 119.

- (1) *Novčanu kaznu subjektu nadzora inspektor izriče posebnim zaključkom, protiv kojeg se može izjaviti žalba.*

- (2) Novčana kazna plaća se u roku od pet dana od dana prijema zaključka. Uplata se vrši na račun budžeta kantona kad je kaznu izrekao kantonalni, odnosno općinski ili gradski inspektor.
- (3) Odredbe čl. 105. i 106. ovog Zakona na odgovarajući način primjenjuju se i na postupanje inspektora prema ovom članu.

Izvršenje upravne mjere neposrednom fizičkom prisilom

Član 120.

- (1) Ako subjekt nadzora nije izvršio upravnu mjeru, a prema prirodi obaveze ta se mjera može izvršiti neposrednom fizičkom prisilom na subjekt nadzora, inspektor će na taj način izvršiti upravnu mjeru.
- (2) Fizička prisila mora biti primjerena predmetu izvršenja i srazmjerna otporu izvršenja.
- (3) Izvršenje neposrednom fizičkom prisilom provodi se na način određen zaključkom o dozvoli izvršenja.

Član 121.

Ovisno o nastalim okolnostima, ako je neophodno, inspektor može odrediti da se neposrednom fizičkom prisilom izvrši i usmeno određena upravna mjera.

Izvršenje upravne mjere radi osiguranja

Član 122.

- (1) Ako se osnovano očekuje da će izvršenje rješenja o upravnoj mjeri biti spriječeno ili znatno otežano kad ono postane izvršno, inspektor može zaključkom dozvoliti prisilno izvršenje tog rješenja i prije njegove izvršnosti prema pravilima Zakona o upravnom postupku.
- (2) O dozvoli prisilnog izvršenja rješenja o upravnoj mjeri prije njegove izvršnosti donosi se poseban zaključak.
- (3) Izvršenje rješenja prije njegove izvršnosti može se odrediti u cjelini za sve mjere iz rješenja ili samo za one za koje postoji opasnost iz stava 1. ovog člana.
- (4) Protiv zaključka iz stava 2. ovog člana dozvoljena je posebna žalba u roku od tri dana od dana uručenja. Žalba ne odgađa provođenje izvršenja rješenja.

POGLAVLJE X - DOSTAVA PISMENA U INSPEKCIJSKOM NADZORU

Dostava pismena subjektu nadzora

Član 123.

Dostava pismena subjektu nadzora (poziv, zapisnik, zaključak, rješenje i drugi akti) vrši se prema pravilima Zakona o upravnom postupku, osim u slučajevima koji su drugačije regulirani ovim zakonom.

Mjesto i vrijeme dostave pismena

Član 124.

- (1) Dostava pismena se, po pravilu, vrši u poslovnim prostorijama, odnosno u sjedištu subjekta nadzora.
- (2) Ukoliko subjekt nadzora nema poslovne prostorije, dostava se vrši na svakom mjestu na kojem je pismenu moguće uručiti primaocu.

- (3) *Kad se dostava ne može izvršiti na način iz st. 1. i 2. ovog člana, inspektor može pozvati subjekt u prostorije organa za inspekcije radi predaje pismena. U tom slučaju inspektor postupa prema odredbama čl. 82. i 83. ovog Zakona.*

Član 125.

- (1) *Ako se dostava pismena ne može izvršiti na način propisan u članu 123. ovog Zakona, zbog toga što se ne može odrediti mjesto gdje se subjekt nadzora nalazi ili zbog toga što odbija primiti dostavu, inspektor će pismeno istaći na oglasnoj ploči organa za inspekcije. Istekom tri dana od dana isticanja pismena na oglasnoj ploči smatrat će se da je pismeno predano subjektu nadzora.*
- (2) *O izvršenoj dostavi prema prethodnom stavu i razlozima zbog kojih je tako postupljeno inspektor će sastaviti službenu zabilješku i uložiti će je u spis predmeta.*

Potvrda prijema pismena

Član 126.

- (1) *Prijem pismena subjekt nadzora potvrđuje na dostavnici na kojoj sam ispisuje slovima datum prijema. Ako je subjekt nadzora pravno lice, potvrdu prijema ovjerit će pečatom.*
- (2) *Potvrda prijema zapisnika o inspekcijskom nadzoru, rješenja i zaključka može se staviti i na primjerku tih akata koji ostaju inspektor u spisu.*

POGLAVLJE XI - PRAVNI LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA I ZAKLJUČAKA INSPEKTORA

Žalba na rješenje i zaključak kantonalnog, općinskog i gradskog inspektora

Član 127.

- (1) *Na rješenje općinskog, gradskog i kantonalnog inspektora o određenim upravnim mjerama može se izjaviti žalba u roku od 8 dana od dana prijema rješenja.*
- (2) *O žalbi na rješenje općinskog, gradskog ili kantonalnog inspektora o određenim upravnim mjerama na osnovu federalnih propisa rješava nadležni federalni organ.*
- (3) *O žalbi na rješenje općinskog, gradskog ili kantonalnog inspektora o određenim upravnim mjerama na osnovu kantonalnog propisa rješava direktor Uprave za inspekcije, ako kantonalnim zakonom nije određeno da o žalbi rješava drugi kantonalni organ uprave.*
- (4) *Odredbe stavova od 1. do 3. odnose se i na zaključak protiv kojeg je dopuštena žalba.*
- (5) *Žalba na rješenje odgađa izvršenje rješenja, osim ako nije drugačije propisano posebnim propisom.*

Rok za rješavanje žalbe

Član 128.

Žalbu na rješenje i zaključak općinskog, gradskog ili kantonalnog inspektora, donesenim u vršenju inspekcijskog nadzora, nadležni drugostepeni organ dužan je riješiti u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

Upravni spor

Član 129.

Rješenja donesena po žalbi na rješenja i zaključke općinskog, gradskog ili kantonalnog inspektora konačni su upravni akti i protiv njih se može pokrenuti upravni spor.

POGLAVLJE XII – ODNOSI IZMEĐU INSPEKCIJA

Pružanje stručne pomoći

Član 130.

- (1) *Uprava za inspekcije pruža stručnu pomoć u radu općinskim i gradskim inspekcijama i koordinira rad kantonalnih, općinskih i gradskih inspekcija.*
- (2) *Zahtjevi inspekcije za pravnu pomoć od druge inspekcije smatraju se hitnim i prema njima se mora postupati najkasnije u roku od tri dana od dana prijema.*
- (3) *Direktor Uprave za inspekcije utvrđuje oblike saradnje i druge aktivnosti kantonalne, općinske i gradske inspekcije (zajednički inspeksijski pregledi i drugo) od zajedničkog interesa za vršenje inspeksijskog nadzora u kantonu.*

Saradnja kantonalne, općinske i gradske inspekcije

Član 131.

Kad kantonalna inspekcija utvrdi da je potrebno hitno izvršiti inspeksijski nadzor i preduzeti određene upravne mjere iz nadležnosti općinske i gradske inspekcije, na osnovu kantonalnog propisa, glavni kantonalni inspektor ili direktor Uprave za inspekcije narediće u pismenoj formi općinskoj, odnosno gradskoj inspekciji, da izvrši određeni inspeksijski nadzor i preduzme upravne mjere i o tome obavijesti glavnog kantonalnog inspektora ili direktora Uprave za inspekcije.

Neposredno vršenje inspeksijskog nadzora od kantonalne inspekcije

Član 132.

- (1) *U slučaju kad je općinska, odnosno gradska inspekcija, propustila izvršiti ili nije mogla izvršiti inspeksijski nadzor u sprovođenju kantonalnih propisa, u roku koji nalaže nastala situacija, kantonalna inspekcija izvršiće taj inspeksijski nadzor.*
- (2) *U vršenju inspeksijskog nadzora prema stavu (1) ovog člana, kantonalna inspekcija ima sva prava i obaveze kao i općinska, odnosno gradska inspekcija.*
- (3) *Odredbe ovog zakona, koje se odnose na rješenja i zaključke donesene u vršenju inspeksijskih nadzora, odnose se i na rješenja i zaključke donesene u vršenju inspeksijskog nadzora iz stava (1) i (2) ovog člana.*

Saradnja inspekcija sa drugim organima

Član 133.

Kantonalne, općinske i gradske inspekcije dužne su sarađivati sa drugim državnim organima, pravnim licima, udruženjima, sredstvima javnog informisanja, građanima i drugim subjektima u pitanjima od značaja za efikasno sprovođenje propisa nad kojima vrše inspeksijski nadzor, kao i radi sprečavanja i otklanjanja štetnih posljedica.

Preventivne aktivnosti inspekcija

Član 134.

- (1) *U cilju sprečavanja štetnih posljedica zbog nepostupanja u skladu sa propisima, kantonalne, općinske i gradske inspekcije dužne su preduzimati odgovarajuće preventivne mjere (upozoravanje subjekata nadzora na obaveze iz propisa, ukazivanje na štetne posljedice, predlaganja mjera za otklanjanje njihovih uzroka i slično).*

(2) *Kantonalne, općinske i gradske inspekcije dužne su obaviještavati i građane o štetnim posljedicama, kako bi mogli preduzeti mjere samozaštite.*

POGLAVLJE XIII – KAZNENE ODREDBE

Prekršaji i prekršajne kazne

Član 135.

(1) *Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 500,00 KM kaznit će se za prekršaj odgovorno fizičko lice ako:*

- 1) inspektora onemogući ili mu znatno oteža vršenje inspekcijskog nadzora ili obavljanje radnje inspekcijskog postupka (član 67., 69., 75. stav 3., član 77. stav 1.);*
- 2) inspektoru ne da uzorak proizvoda za ispitivanje kvaliteta (član 70. stav 2.);*
- 3) ne odazove se na poziv inspektora, a izostanak ne opravda (član 83. stav 2.);*
- 4) ne izvrši upravnu mjeru u roku i na način koji je inspektor naredio (član 97., 104. stav 2. tačka 4. i 5.);*
- 5) u ostavljenom roku ne obavijesti inspektora o izvršenju upravne mjere (član 107.);*
- 6) spriječi da se upravna mjera izvrši putem drugog lica (član 116.);*
- 7) inspektoru da lažnu prijavu ili lažne podatke koji su u inspekcijskom postupku uzeti kao dokaz (član 74. i 75.);*
- 8) teže naruši red ili učini veću nepristojnost u vršenju inspekcijskog nadzora ili obavljanju radnje inspekcijskog nadzora (član 67.).*

(2) *Novčanom kaznom iz stava 1. ovog člana kaznit će se za prekršaj i svako drugo lice koje je učinilo prekršaj propisan ovim članom, bez obzira na to što nije odgovorno fizičko lice u predmetu inspekcijskog nadzora.*

Član 136.

Kada je prekršaj iz člana 135. ovog zakona učinjen u pravnom licu, pored novčanog kažnjavanja odgovornog fizičkog lica zaposlenog u tom pravnom licu, za isti prekršaj kaznit će se i pravno lice novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM.

POGLAVLJE XIV – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Osnivanje Uprave za inspekcije

Član 137.

Uprava za inspekcije osniva se kantonalnim zakonom.

Primjena propisa

Član 138.

Provedbeni propisi određeni ovim zakonom donijet će se u roku od 3 mjeseca od dana donošenja ovog zakona.

Inspekcijski postupak započet prije stupanja na snagu ovog zakona
Član 139.

Inspekcijski postupak započet prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona završiće se prema tim propisima.

Usklađivanje kantonalnih propisa sa ovim zakonom
Član 140.

U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, propisi koji su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona moraju se uskladiti sa ovim zakonom.

Stupanje na snagu zakona
Član 141.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u «Službenima novima Tuzlanskog kantona».

Broj: _____/07
Tuzla, _____2007.godina

Predsjedavajući
Skupštine Tuzlanskog kantona

Amir Fazlić

O B R A Z L O Ž E N J E

Pravni osnov

Pravni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u odredbama člana III 4. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da kantoni imaju sve nadležnosti koje nisu izričito povjerene federalnoj vlasti, člana 11. i 24 c. Ustava Tuzlanskog kantona, kojim je utvrđeno da je Kanton nadležan u svim oblastima koje nisu Ustavom Federacije izričito povjerene federalnoj vlasti, odnosno da Skupština Kantona donosi zakone i ostale propise neophodne za izvršavanje nadležnosti Kantona i člana 18. stav 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da inspeksijski nadzor vrše inspekcije organa uprave, kao i inspekcije koje su posebnim zakonom organizovane u okviru posebnih uprava za inspekcije.

Razlozi za donošenje Zakona

Zakon o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine», broj:69/05) objavljen je 14.12.2005.godine, a stupio je na snagu 22.12.2005.godine. Ovim zakonom uređeno je obavljanje inspeksijskog nadzora u cijeloj Federaciji, što znači i u kantonima; organizacija organa za inspekcije i rukovođenje tim organima; djelokrug inspekcija; prava, obaveze i odgovornost inspektora i međusobni odnosi inspekcija.

Međutim, Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, Presudom koja je objavljena u «Službenim nosima Federacije Bosne i Hercegovine, broj:17/06», utvrdio je da odredbe Zakona o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, u dijelu kojim se uređuje organizacija, djelokrug, te prava, dužnosti i odgovornosti kantonalnih inspekcija, nisu u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. U obrazloženju Presude, između ostalog, navodi se da je za pitanja, koja se odnose na organizaciju, djelokrug, dužnosti i odgovornosti kantonalnih inspekcija, saglasno članu III 4. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine nadležan kanton, pošto u konkretnom slučaju kantonalna zakonodavna tijela nisu svoja ovlaštenja prenijela na federalnu vlast. Pri tome, Ustavni sud ne dovodi u pitanje nadležnost Federacije za donošenje Zakona u dijelu koji se odnosi na vršenje inspeksijskog nadzora od strane federalnih inspeksijskih organa, kao ni odredbe ovog zakona koje se odnose na novi način organizovanja inspeksijskih organa u Federaciji, ni odredbe o ovlaštenjima federalne inspekcije u odnosu na kantonalne inspekcije.

Iako, Federacija BiH nije provela navedenu presudu Ustavnog suda Federacije BiH, odnosno, nije usaglasila Zakon o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine sa navedenom presudom, nema razloga ni smetnji da se donese Zakon o inspekcijama u Tuzlanskom kantonu, koji je osnov za novo organizovanje inspekcija u kantonu, općinama i Gradu Tuzla.

U odnosu na dosadašnje resorno organizovanje kantonalnih inspekcija, Zakona o inspekcijama u Tuzlanskom kantonu, u skladu sa principima iz Zakona o inspekcijama u Federaciji BiH, utvrđuje se funkcionalno organizovanje inspekcija, u okviru Uprave za inspeksijske poslove, kao samostalnog organa uprave, s izuzetkom pojedinih inspekcija, koje zbog prirode posla i funkcionalne povezanosti sa drugim poslovima organa uprave, ostaju u odgovarajućem ministarstvu, odnosno upravi (upravna inspekcija, budžetska inspekcija, stambena inspekcija, inspekcija za sport i inspekcija civilne zaštite).

Obrazloženje pojedinih odredaba

Član 1. – 9. - POGLAVLJE I – OSNOVNE ODREDBE

U ovom poglavlju definiše se: predmet Zakona, predmet inspeksijskog nadzora, uloga i značaj inspeksijskog nadzora, javni društveni interes za Kanton, organizovanje inspeksijskog nadzora na Kantonu, način propisivanja inspeksijskog nadzora, nadzor nad radom inspekcija, neposredno vršenje inspeksijskog nadzora, te primjena drugih zakona i propisa.

Član 10. – 16. – POGLAVLJE II – NAČELA VRŠENJA INSPEKCIJSKOG NADZORA

Propisana su osnovna načela (principi) u vršenju inspeksijskog nadzora, i to: načelo efikasnosti, vršenje nadzora u granicama ovlaštenja i određivanje blaže upravne mjere, dužnost sprovođenja potrebnih inspeksijskih radnji, učestvovanje subjekata nadzora u inspeksijskom nadzoru, preventivne mjere inspektora, samostalnost inspektora, zabrana uticanja na inspektore.

Član 17. – 27. – POGLAVLJE III – ORGANIZACIJA ORGANA INSPEKCIJSKIH POSLOVA

Utvrđuje se: da su kantonalne inspekcije u sastavu Uprave za inspekcije, kao samostalnog kantonalnog organa uprave; djelokrug Uprave za inspekcije; način rukovođenja i ovlaštenja u rukovođenju Upravom za inspekcije; način planiranja i izvještavanja o inspeksijskom nadzoru; obaveza i ovlaštenje za utvrđivanje normativa za obavljanje inspeksijskog nadzora; trajanje inspeksijskog nadzora; obaveza vođenja evidencije o inspeksijskom nadzoru.

Član 28. – 36. – POGLAVLJE IV – SASTAV UPRAVE ZA INSPEKCIJE

Utvrđuje se sastav Uprave za inspekcije (inspekcije se svrstavaju po srodnosti) i utvrđuju inspekcije koje će se obavljati u sastavu odgovarajućih kantonalnih organa uprave, odnosno izvan Uprave za inspekcije; zakonski osnov za utvrđivanje nadležnosti kantonalne, općinske i gradske inspekcije i druga pitanja u vezi sa utvrđivanjem nadležnosti inspekcija.

Član 37. – 50. – POGLAVLJE V - INSPEKTORI I NJIHOV STATUS

Utvrđuje se da su inspektori državni službenici sa posebnim ovlaštenjima, a da se imenuju i ispunjavaju uslove u skladu sa Zakonom o državnoj službi. Propisuje se da inspektori imaju iskaznicu i utvrđuje ovlaštenje za izdavanje iskaznica. Utvrđuje se obaveza stručnog obrazovanja inspektora, propisuju ograničenja inspektora u obavljanju drugih poslova, kao i obaveza inspektora na čuvanje poslovne i druge tajne sa kojom se upozna u vršenju inspeksijskog nadzora, razrješenje i suspenzija inspektora.

Član 51. – 52. – POGLAVLJE VI – OVLAŠTENJA INSPEKTORA U VRŠENJU INSPEKCIJSKOG NADZORA

Utvrđuje se: opće i posebne ovlasti inspektora, pored ovlaštenja utvrđenih Zakonom o organizaciji organa uprave u F BiH.

Član 53. – 90. – POGLAVLJE VII - POSTUPAK INSPEKCIJSKOG NADZORA

Utvrđuje se: hitnost i efikasnost obavljanja inspeksijskih radnji, pokretanje postupka inspeksijskog nadzora, inspeksijski nadzor na zahtjev stranke, nalog za vršenje inspeksijskog nadzora, mjesto i vrijeme obavljanja inspeksijskog nadzora i predstavljanje inspektora, utvrđivanje podataka o subjektu nadzora, dužnost omogućavanja rada inspektorima, uzimanje uzoraka proizvoda, sudjelovanje i izjašnjavanje subjekta nadzora u pregledu, prijepis i privremeno oduzimanje poslovne i druge dokumentacije, oduzimanje predmeta kojima je učinjen prekršaj ili krivično djelo, pozivanje odgovornog i drugih lica, radnje inspeksijskog nadzora kod drugog lica, pomoć policije u obavljanju

inspekcijskog nadzora, inspekcijski zapisnik, primjedbena zapisnik, dokazna snaga zapisnika o inspekcijskom pregledu.

Član 91. – 106. – POGLAVLJE VIII – UPRAVNE I DRUGE MJERE

Definišu se: upravne mjere koje inspektor određuje u inspekcijskom nadzoru, javno objavljivanje upravne mjere, zabrana rada subjektu nadzora, pečaćenje poslovnih prostorija, određivanje upravne mjere prema drugom licu, usmeno određivanje upravne mjere, privremeno oduzimanje, prodaja i uništenje robe, rješenje inspektora o upravnim mjerama, rok za donošenje rješenja.

Član 107. – 122. – POGLAVLJE IX – IZVRŠENJE UPRAVNIH MJERA

Utvrdjuje se: obavještanje inspektora o izvršenju upravne mjere, utvrđivanje da li je upravna mjera izvršena, produženje roka za izvršenje upravne mjere, odgoda izvršenja rješenja u upravnoj mjeri zabrane rada, zaključak o prisilnom izvršenju rješenja, zapisnik o prisilnom izvršenju, prekid i obustava izvršenja upravne mjere, izvršenje putem drugog lica, izvršenje prisilom sa novčanim kažnjavanjem, izvršenje neposrednom fizičkom prisilom, izvršenje upravne mjere radi osiguranja.

Član 123. – 126. – POGLAVLJE X – DOSTAVA PISMENA U INSPEKCIJSKOM NADZORU

Definiše se: dostava pismena subjektu nadzora, mjestoi vrijeme dostave pismena, potvrda prijema pismena.

Član 127. – 129. – POGLAVLJE XI – PRAVNI LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA I ZAKLJUČAKA INSPEKTORA

Definiše se: pravo žalbe na rješenje i zaključak inspektora, rok za rješavanje žalbe, upravni spor.

Član 130. – 134. – POGLAVLJE XII – ODNOSI IZMEĐU INSPEKCIJA

U ovom poglavlju reguliše se: pružanje stručne pomoći, saradnja kantonalne, općinske i gradske inspekcije, neposredno vršenje inspekcijskog nadzora od kantonalne inspekcije, saradnja sa drugim organima, preventivne aktivnosti inspekcija.

Član 135. – 136. – POGLAVLJE XIII – KAZNE NE ODREDBE

Utvrdjuju se: prekršaji i prekršajne kazne

Član 137. – 141. – POGLAVLJE XIV – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Definišu se pitanja: osnivanja uprave za inspekcije, primjena propisa, inspekcijski postupak započet prije stupanja na snagu zakona, usklađivanje kantonalnih propisa sa zakonom i stupanje na snagu zakona.

Sredstva za provođenje Zakona

Za provođenje ovog zakona nije potrebno obezbjediti sredstva u Budžetu Tuzlanskog kantona.

PRILOZI

Ustav Federacije Bosne i Hercegovine **Član III 4.**

Kantoni imaju sve nadležnosti koje nisu izričito povjerene federalnoj vlasti.

Ustav Tuzlanskog kantona **Član 11.**

Kanton je nadležan u svim oblastima koje nisu Ustavom Federacije izričito povjerene federalnoj vlasti.

Član 24 c.

Skupština Kantona:

c) donosi zakone i ostale propise neophodne za izvršavanje nadležnosti Kantona.

Zakon ***o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine*** **Član 18.**

Inspeksijski nadzor organa uprave, odnosno posebne uprave za inspekcije vrše tako što ostvaruju neposredan uvid u zakonitost rada, poslovanja i postupanja pravnih lica i građana u pogledu pridržavanja zakona i drugih propisa, te preduzimaju upravne i druge mjere za koje su ovlašteni zakonom, odnosno propisom gradskog ili općinskog vijeća, kao i kontrolu zakonitog postupanja organa uprave u obavljanju upravnih poslova iz njihove nadležnosti.

Inspeksijski nadzor vrše inspekcije organa uprave, kao i inspekcije koje su posebnim zakonom organizirane u okviru posebnih uprava za inspekcije.

Zakon ***o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini*** **(«Službeni glasnik Bosne i Hercegovine», broj:16/03)** **Član 30. stav 2.**

Svi državni i entitetski zakoni, kao i drugi odgovarajući propisi uskladit će se s odredbama ovog zakona, najkasnije u roku od 6 mjeseci.